

DARBO RINKOS

PROFESINIS MOKYMAS IR

KONSULTAVIMAS

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

2002 metų veiklos tikslų ir uždavinių įvykdymo

ATASKAITA

TVIRTINU

Lietuvos darbo rinkos
mokymo tarnybos direktorius
Tomas Jovaiša

2003 m. _____ d.

Ataskaitą parengė:

Daiva ADOMAVIČIŪTĖ
Lina BAGUŠYTĖ
Viktoras BARANAUSKAS
Danguolė ČEPIENĖ
Regina ČIŽAITĖ
Rimvydas DILBA
Gintaras GRACHAUSKAS
Eglė HERING
Algimantas JARAMAITIS
Tomas JOVAIŠA
Algimantas KAIRELIS
Valentinas KAVALIAUSKAS
Liucija KAUŠYLIENĖ
Birutė KINDURIENĖ
Birutė MAČIULAITIENĖ
Inga MICEVIČIŪTĖ
Algirdas TAMULEVIČIUS

TURINYS

	psl.
DARBO RINKOS PROFESINIO MOKYMO IR KONSULTAVIMO STRATEGINIŲ VEIKLOS KRYPTIŲ BEI 2002 METŲ TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ REALIZAVIMAS	4
LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m kovo 26 d. įsakymu Nr.43 “Dėl Lietuvos darbo biržos ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos veiklos tikslų ir uždavinių 2002 metams nustatymo ir jų įgyvendinimo” nustatytų uždavinių ir priemonių įgyvendinimas	4
Priemonės, nustatytos “Lietuvos Respublikos užimtumo didinimo 2001 – 2004 metų programoje”	7
UŽIMTUMO RĖMIMO TOBULINIMAS	7
GEBĖJIMŲ PRISITAIKYTI PRIE POKYČIŲ DIDINIMAS	10
LYGIŲ GALIMYBIŲ DARBO RINKOJE DIDINIMAS	12
Priemonės, nustatytos “Skurdo mažinimo strategijos įgyvendinimo 2002 – 2003 metais programoje”	14
DARBO RINKOS PROFESINIS MOKYMAS IR KONSULTAVIMAS	15
Profesinis ir psichologinis konsultavimas, adaptavimo darbo rinkoje priemonių taikymas	15
Konsultavimo metodologijos tobulinimas, konsultantų kvalifikacijos kėlimas	16
Darbo rinkos profesinis mokymas	17
Teisės aktų projektų rengimas	17
Darbo rinkos profesinio mokymo licencijavimas bei priežiūra	20
Darbo rinkos mokymo centrų valdymas	21
Darbo rinkos mokymo centrų mokymo materialinės, metodinės bazės stiprinimas bei personalas	22
Profesinio mokymo ir ugdymo programų rengimas ir vykdymas	22
Lietuvos profesijų klasifikatoriaus tvarkymas	23
Profesiografiniai darbai	24
Bendradarbiavimas su užsienio šalių partneriais, tarptautiniai projektai	24
Visagino verslo kompetencijos centras	26
Integracija į Europos Sąjungą	27
Mokymo, metodinių ir informacinių priemonių rengimas	28
Informacinės sistemos vystymas	28
Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais	29
Darbo rinkos tyrimai	29
Ryšiai su visuomene	29
Reklama	30
Finansinė ataskaita	31
Darbo rinkos profesinio mokymo ir konsultavimo rezultatai	32

DARBO RINKOS PROFESINIO MOKYMO IR KONSULTAVIMO 2002 METŲ TIKSLŲ BEI UŽDAVINIŲ REALIZAVIMAS

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (toliau Tarnyba) 2002 metais savo veikloje vadovavosi:

- Socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. balandžio 29 d. patvirtintais “Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatais”
- Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. kovo 26 d. įsakymu Nr.43 “Dėl Lietuvos darbo biržos ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos veiklos tikslų ir uždavinių 2002 metams nustatymo ir jų įgyvendinimo” nustatytais veiklos tikslais bei uždaviniais
- Strateginėmis veiklos kryptimis, nustatytomis “Lietuvos Respublikos užimtumo didinimo 2001 – 2004 metų programoje” bei “Skurdo mažinimo strategijos įgyvendinimo 2002 – 2003 metais programoje”
- Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus 2002 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr.02-03-49 “Dėl darbo rinkos mokymo ir konsultavimo institucijų veiklos”

LR SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO 2002 m kovo 26 d. įsakymu Nr.43 “Dėl Lietuvos darbo biržos ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos veiklos tikslų ir uždavinių 2002 metams nustatymo ir jų įgyvendinimo” NUSTATYTŲ UŽDAVINIŲ IR PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Uždavinys *Aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis sumažinti galimą vidutinį metinį nedarbo lygį 1,3 – 1,5 proc. punkto, jaunimo – 1,1 – 1,3 proc. punkto, vidutinį metinį ilgalaikių bedarbių skaičių 4 proc. punkto*

Šio uždavinio realizavimas – tai bendro darbo su Lietuvos darbo birža rezultatas. Tarnybos indėlis – bedarbių profesinis, psichologinis konsultavimas, adaptavimo darbo rinkoje priemonių taikymas, profesinis mokymas – lemiamas veiksnys jų integravimui į darbo rinką.

Per 2002 metus Tarnyba padėjo integruotis į darbo rinką **83,9 tūkst. žmonių** – konsultuota 65,3 tūkst. bei apmokyta 18,6 tūkst. (atitinkamai 7,5 ir 1,5 tūkst. daugiau nei 2001 metais). Daugiausia dirbta su bedarbiais – 56,3 tūkst. arba 67,1 proc. (konsultuota 48,1 tūkst. bei apmokyta 8,2 tūkst.). Lyginant su 2001 m., konsultuota 7,2 tūkst., o apmokyta 1,3 tūkst. bedarbių daugiau. Ypatingas dėmesys skirtas jauniems bei ilgalaikiams bedarbiams – atitinkamai 17,8 tūkst. (apmokyta 3,0 tūkst., konsultuota 14,8 tūkst.) bei 18,8 tūkst. (apmokyta 1,9 tūkst., konsultuota 16,9 tūkst.).

Svarbi priemonė, įtakojanti galimą būsimą nedarbo lygį yra bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių profesinis orientavimas ir konsultavimas. Tarnybos konsultantai psichologai padėjo 13,2 tūkst. moksleivių rinktis paklausia, jų gebėjimus ir poreikius atitinkančią profesiją bei konsultavo 1,6 tūkst. moksleivių tėvų ir pedagogų. Dirbančiųjų asmenų konsultuota 2,4 tūkst., iš jų 0,3 tūkst. įspėtų apie atleidimą.

Uždavinys *Pasiekti, kad įsidarbintų neterminuotajam darbui per 90 dienų baigus darbo rinkos profesinį mokymą 75 – 80 procentų asmenų*

Apklausų duomenimis, baigę darbo rinkos profesinį mokymą per 90 d. įsidarbino 75,8 proc. bedarbių (85,5 proc. tobulinusių kvalifikaciją bei 73,5 proc. įgijusių profesiją bei persikvalifikavusių).

Priemonė *Iki 2002 m. gegužės 1 d. parengti darbo rinkos institucijų veiklos programą Ignalinos AE regiono užimtumo klausimams spręsti (kartu su LDB)*

Vilniaus DRMKT Ignalinos filiale įsteigtas vyr. konsultanto etatas darbui Visagino darbo biržoje bei Ignalinos AE mini darbo biržoje. Konsultantas teikia profesinio konsultavimo (informavimo, profesinio tinkamumo, pasirinkimo) bei psichologinės pagalbos paslaugas.

Įkurtas Visagino verslo kompetencijos centras (VVKC).

Priemonė *Iki 2002 m. gegužės 1 d. pateikti pasiūlymus dėl konkursinės profesinio mokymo sistemos tobulinimo (kartu su LDB)*

Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Mokymo įstaigų, įmonių, teikiančių pasiūlymus dėl bedarbių ir darbuotojų, įspėtų apie atleidimą iš darbo, mokymą pagal formalias suaugusiųjų profesinio mokymo programas, esančias studijų ir mokymo programų registre, ir pasiūlytas neformalaus suaugusiųjų švietimo programas, parinkimo konkurso tvarkos” pakeitimus, kurie pateikti SADM.

Priemonė *Vykdyti pavaldžių institucijų auditinį vertinimą, užtikrinant Užimtumo fondo lėšų efektyvų panaudojimą*

2002 metais atlikti 7 planiniai ir 1 neplaninis vidaus auditas:

- 2 daliniai auditai Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyboje - Užimtumo fondo išlaidų sąmatos vykdymo bei Ilgalaikio turto įsigijimo.
- 3 veiklos auditai Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos filialuose. Vertintas iškeltų uždavinių vykdymas bei skirtų asignavimų naudojimo tikslingumas ir teisėtumas, vidaus kontrolės sistemos organizavimas.
- 3 finansinių investicijų panaudojimo auditai SP UAB darbo rinkos mokymo centruose.

Priemonė *Suderinus su ministerija centralizuotai organizuoti atliekamus prekių bei darbų viešuosius pirkimus, kurių sąmatinė vertė viršija 0,5 mln. Lt*

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybai pavaldi Panevėžio darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba viešojo konkurso būdu vykdė remonto darbų paslaugų pirkimą už 896628,00 Lt, pagal rangos darbų 2002 m. birželio 4 d. sutartį Nr.478. Apie tai raštu informuota Viešųjų pirkimų tarnyba prie LR Vyriausybės.

Priemonė *Iki 2002 m. lapkričio 1 d. parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 1 d. nutarimo Nr.654 “Dėl profesinės kvalifikacijos vertinimo ir pripažinimo nuostatų ir profesinės kvalifikacijos vertinimą ir pripažinimą vykdančių institucijų ir reglamentuojamų profesijų sąrašo patvirtinimo” dalinio pakeitimo ir papildymo” projektą*

Teisės aktas parengtas, vykdant svarbiausiųjų pasirengimo narystei ES darbų (LPNP priemonių), siekiant pasiekti tinkamos pažangos derybose dėl narystės ES Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu, planą (3.3.7-T1). Planas nustato naują reglamentuojamų profesijų sąrašą, atitinkantį ES teisės reikalavimus. Patvirtintas LR Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr.1474. Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr.95 – 3988.

Priemonė *Iki 2002 m. gruodžio 1 d. atlikti profesinių kvalifikacijų, įgytų iki jų harmonizavimo su ES reikalavimais, atitikimo ES direktyvų reikalavimams analizę ir pateikti pasiūlymus dėl tolesnių veiksmų*

Vadovaujantis svarbiausių pasirengimo narystei ES darbų “Sevilijos planu” (LPNP priemonė 3.2-D3), siekiant pasiekti tinkamos pažangos derybose dėl narystės ES Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu, 2002 m. balandžio 2 d. parengta pirminė ataskaita Europos komitetui prie LR Vyriausybės “Apie profesinių kvalifikacijų, įgytų iki jų harmonizavimo su ES reikalavimais, atitikimą ES direktyvų nuostatoms“. Šioje ataskaitoje pateikta ES ir Lietuvos profesinių kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo lyginamoji analizė pagal specialiąsias profesinių kvalifikacijų pripažinimo direktyvas. Kiekviena specialioji direktyva skiriama tam tikros profesijos asmenų kvalifikacijų pripažinimui. Išskirti keturi sektoriai, kuriems taikomos specialios direktyvos: sveikatos priežiūra, veterinarija, architektūra ir teisė. Taikant specialiąsias direktyvas lyginamas studijų turinys. Architektūros ir teisės sričių direktyvos nenumato derinti studijų turinio, todėl nesudaroma prielaidų automatiškai pripažinti kvalifikaciją. Kitos profesinės kvalifikacijos, kurios yra vertinamos ir pripažįstamos pagal bendrąją profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemą, kuri negarantuoja automatiško profesinių kvalifikacijų pripažinimo, ataskaitoje neanalizuojamos.

Priemonė *Iki 2002 m. balandžio 1 d. parengti “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo organizavimo vykdymo tvarką”*

2002 m. kovo 22 d. SADM įsakymu Nr.38 patvirtinta LDRMT parengta “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo tvarka” bei “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo programų sąvado nuostatai”. Metų pabaigoje šiame sąvade buvo 60 mokymo programų, suderintų su darbdavių organizacijomis bei atitinkančių Bendruosius darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus. Duomenų tvarkymui sukurta kompiuterinė duomenų bazė.

Priemonė *Atlikti valstybinę darbo rinkos profesinio mokymo priežiūrą 80 profesinio mokymo įstaigų bei įmonių ir kas ketvirtį (per 12 dienų ketvirčiui pasibaigus) teikti ministerijai analizę apie darbo rinkos mokymo būklę bei pasiūlymus dėl jos gerinimo*

Per 2002 metus 88 profesinio mokymo įstaigose patikrintas mokymo organizavimas ir vykdymas pagal 184 darbo rinkos profesinio mokymo programas. Ketvirčiui pasibaigus SADM buvo pateikiamos ataskaitos ir pasiūlymai.

Priemonė *Iki 2002 m. gegužės 1 d. pateikti pasiūlymus dėl profesinio mokymo strategijos*

Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Mokymosi visą gyvenimą strategiją” (2002 m. parengtas pirmas projektas, kuris atiduotas visuomenei svarstyti).

Priemonė *Iki 2002 m. gegužės 1 d. pateikti pasiūlymus dėl darbo rinkos mokymo centrų reorganizavimo atsižvelgiant į pakitusius darbo rinkos poreikius*

Parengti ir SADM pateikti mokymo centrų reorganizacijos vykdymo pagrindimas, preliminarus ekonominio efekto paskaičiavimas bei ministro įsakymo ir LR Vyriausybės nutarimo “Dėl SP UAB darbo rinkos mokymo centrų reorganizavimo” projektai. Parengtas ir pateiktas mokymo centrų reorganizacijos darbų planas. Reorganizaciją galima pradėti ir įvykdyti, kai tik bus gautas teigiamas SADM sprendimas.

Priemonės, nustatytos “Lietuvos Respublikos užimtumo didinimo 2001 – 2004 metų programoje”:

** pažymėtos priemonės nustatytos ir “Skurdo mažinimo strategijos įgyvendinimo 2002 – 2003 metais programoje”*

UŽIMTUMO RĖMIMO TOBULINIMAS

Priemonė *Dalyvauti įgyvendinant PHARE programos “Dvyniai” projektą “Pasirengimas vykdyti Europos užimtumo strategiją” (2001 – 2003 m.) **

Dalyvauta visose projekto komponentėse, rengtos medžiagos, informacija, vyko susitikimai su ekspertais, analizuotos ir pateikti atsiliepimai dėl jų parengtų ataskaitų, dalyvauta posėdžiuose ir pasitarimuose.

Priemonė *Sukurti internete Lietuvos švietimo informacijos sistemos informavimo apie mokymosi galimybes posistemę (2002 m.) **

2001 m. pradėtas, o 2002 m. sukurta svetainė internete darborinka@ldrmt.lt, kurioje pateikta informacija apie darbo rinkos profesinio mokymo įstaigas, darbo rinkos profesinio mokymo programas, mokymo kursus, Lietuvos profesijų klasifikatorius, virtuali darbo birža internete.

Priemonė *Išplėsti Vilniaus jaunimo darbo centro veiklą (2001 – 2004 m.) **

Tarnybų konsultantai konsultuoja klientus profesijos pasirinkimo ir aktyvios darbo paieškos klausimais.

Priemonė *Įtraukti į Pirmo žingsnio darbo rinkoje programą visus pirmą kartą darbo ieškančius asmenis (2001 – 2004 m.)*

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba 2002 metais nebuvo įtraukta į Lietuvos darbo biržos koordinuojamą “Pirmo žingsnio darbo rinkoje programą”, kurioje jos kompetencijai priskirtas karjeros planavimo konsultavimas.

Priemonė *Rengti periodines darbo rinkos poreikio analizes ir prognozes (2001 – 2004 m.) **

2002 metais vykdyti du tyrimai, skirti kvalifikacijų ir mokymo poreikių analizei bei darbo rinkos profesinio mokymo efektyvumui nustatyti.

Priemonė *Parengti 150 profesijų standartų, 150 profesinio rengimo standartų, studijų kryptių reglamentus (2001 m. IV ketv. 2002 – 2004 m.) **

Parengtas darbo rinkos profesinio mokymo programų rengimo standartas. Pradėtas projektas su Suomija dėl kompetencija pagrįstų kvalifikacinių reikalavimų sistemos diegimo.

Priemonė *Optimizuoti profesinio rengimo institucijų tinklą, atsižvelgiant į regioninius darbo rinkos poreikius (2001 – 2004 m.)*

Siekiant geriau tenkinti darbo rinkos poreikius, tobulinti mokymo centrų veiklą bei jų valdymą, nuspręsta juos reorganizuoti (sustambinti, apjungiant kelis). Tam tikslui parengti ir SADM pateikti mokymo centrų reorganizacijos vykdymo pagrindimas, preliminarus ekonominio efekto paskaičiavimas bei ministro įsakymo ir LRV nutarimo “Dėl SP UAB darbo rinkos mokymo centrų reorganizavimo” projektai. Parengtas ir pateiktas mokymo centrų reorganizacijos darbų planas. Reorganizaciją galima pradėti ir įvykdyti, kai tik bus gautas teigiamas SADM sprendimas.

Priemonė *Parengti ir įgyvendinti Valstybinę distancinio švietimo plėtros programą (įgyvendinimas 2001 – 2004 m.)*

Vykdam šią programą, pradėtos rengti nuotolinio mokymo programos - parengtos 2 (“Maketavimas. PageMaker 6.5” ir “Kompiuterio vartojimo pagrindai”), aptartas naujų mokymo programų rengimas.

Priemonė *Rengti ir vykdyti tikslines darbo rinkos profesinio mokymo programas specifinėms bedarbių grupėms (jaunimui, ilgalaikiams bedarbiams, tautinėms mažumoms ir kitiems) (2001 – 2004 m.) **

Parengta “Ilgalaikių bedarbių profesinių žinių ir praktinių įgūdžių atnaujinimo priemonių organizavimo ir vykdymo tvarka”, parengtos 27 ilgalaikių bedarbių įgūdžių palaikymo ir supažindinimo su profesija programos, kurios įdiegtos darbo rinkos mokymo centruose. Parengta Vilniaus miesto romų darbinio mokymo ir užimtumo programa bei programos įgyvendinimo priemonės 2003 – 2004 m. Įrengtos mokymo vietos ir paruoštos mokymo programos invalidams Panevėžio Šermukšnių, Klaipėdos, Vilniaus Žirmūnų mokymo centruose. Ilgalaikiams bedarbiams įdiegta “Darbo galimybių“ programa.

Priemonė *Parengti ir įgyvendinti profesinio rengimo kokybės vertinimo sistemą (įgyvendinimas 2002 – 2004 m.) **

Pagal planus yra rengiamas mokymo institucijų auditas. Yra įdiegtas baigusiuju profesinio mokymo programų įsidarbinimo monitoringas.

Priemonė *Vertinti profesinio mokymo efektyvumą, skelbti vertinimo rezultatus (nuolat)**

Reguliariai vykdomi efektyvumo tyrimai, tikrinama darbo rinkos mokymo centrų finansinė veikla.

Priemonė *Sukurti nepriklausomą nuo mokymo įstaigų kvalifikacijos suteikimo sistemą (2002 – 2003 m.) **

Kvalifikacijos suteikimo egzaminus organizuoja Pramonės ir prekybos rūmai. Visos darbo rinkos profesinio mokymo programos yra derinamos su darbdavių organizacijomis.

Priemonė *Sukurti neformaliai įgytų žinių ir įgūdžių formalizavimo sistemą (2002 – 2004 m.) **

Įteisinta “Egzamino eksterneu vykdomo tvarka”.

Priemonė *Gerinti profesinio mokymo institucijų metodinį ir techninį aprūpinimą (2002 – 2004 m.) **

Iš visų finansavimo šaltinių (pačių centrų bei Tarnybos) investuota 2,763 mln. Lt - 1,193 mln. Lt arba 76 proc. daugiau nei 2001 metais. Investuota į naujos technikos įsigijimą, technologijų, materialinės bazės atnaujinimą. Įrengtos kėbulininkų mokomosios dirbtuvės Vilniaus Naujininkų DRMC, aukštos kvalifikacijos suvirintojų mokymo klasė ir dirbtuvės Klaipėdos DRMC, atnaujinama ir tobulinama mokymo bazė visuose DRMC.

Stiprinant metodinę bazę, mokymo centrams išplatinta 1,6 tūkst. mokymo priemonių (vadovėlių). Naujai išleisti 3 vadovėliai, 3 CD ROM, informaciniai bukletai.

GEBĖJIMŲ PRISITAIKYTI PRIE POKYČIŲ DIDINIMAS

Priemonė *Parengti pasiūlymus dėl neformalaus darbuotojų profesinio mokymo sistemos plėtros (2002 m.) **

Dalyvauta darbo grupėje rengiant tęstinio mokymo strategiją, kuri atiduota svarstyti visuomenei.

2002 m. kovo 22 d. SADM įsakymu Nr.38 patvirtinta LDRMT parengta “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo tvarka” bei “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo programų sąvado nuostatai”. Metų pabaigoje šiame sąvade buvo 60 mokymo programų, suderintų su darbdavių organizacijomis bei atitinkančių Bendruosius darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus. Duomenų tvarkymui sukurta kompiuterinė duomenų bazė.

Dauguma mokymo programų pertvarkytos į modulinę struktūrą.

Priemonė *Parengti pasiūlymus dėl konkursinės perkvalifikavimo sistemos tobulinimo (2002 m.) **

Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Mokymo įstaigų, įmonių, teikiančių pasiūlymus dėl bedarbių ir darbuotojų, išpėtų apie atleidimą iš darbo, mokymą pagal formalias suaugusiųjų profesinio mokymo programas, esančias studijų ir mokymo programų registre, ir pasiūlytas neformalaus suaugusiųjų švietimo programas, parinkimo konkurso tvarkos” pakeitimus, kurie pateikti SADM.

Priemonė *Sudaryti darbuotojams galimybę kelti kvalifikaciją pagal aukštesniųjų profesinių lygmenų programų modulius, teikiamus neakivaizdinio (nuotolinio) mokymosi būdu (2002 m.) **

Visagine įkurtas “Verslo kompetencijos centras“, kurio mokymo programą sudaro ir nuotolinio mokymo elementai. Klaipėdos DRMC steigiamas PHARE programos nuotolinio mokymo centras (baigiamoji fazė), Utenos DRMC PHARE programos rėmuose steigiamas nuotolinio mokymo punktas. Sukurtos trys nuotolinio mokymo programos.

Priemonė *Įgyvendinti tiksliniuose regionuose PHARE – 2000 finansuojamus regioninės plėtros projektus (2001 – 2002 m.)*

Vykdyti šie projektai:

- Neįgaliųjų mokymas ir integracija į darbo rinką – Klaipėdos DRMC.
- Verslininkystės skatinimas Klaipėdos - Tauragės regione” – Klaipėdos DRMC.
- Nuotolinio mokymo sistemos sukūrimas Klaipėdos - Tauragės regione – Klaipėdos DRMC.
- Klaipėdos regiono verslo įmonių žmogiškųjų išteklių gebėjimų vystymas, didinant įmonių konkurencingumą ir gerinant verslo plėtros galimybes – Klaipėdos DRMC partneris, vykdanči institucija – Klaipėdos socialinių mokslų kolegija.
- Teorinio ir praktinio mokymosi integravimas Klaipėdos regione panaudojant netradicines verslo mokymo metodikas – Klaipėdos DRMC partneris, vykdanči institucija – Mokymo centras prie Lietuvos pramoninkų konfederacijos.
- Informacinių technologijų mokymas bedarbiams ir kitoms sunkiai besiiintegruojančioms į darbo rinką Utenos regiono visuomenės grupėms bei žinių visuomenės vystymas Utenos regione – Vilniaus Žirmūnų DRMC.
- Kvalifikuotų medienos apdirbimo specialistų rengimas darbo rinkai – Panevėžio Šermukšnių DRMC partneris, vykdanči institucija – UAB “Rastuva”.

Priemonė *Parengti priemonės kaimo gyventojų verslumui skatinti, sudaryti verslininkams sąlygas gauti verslui plėtoti reikalingą informaciją, užtikrinti reikiamą profesinį mokymą (2002 m.)*

Dalyvauta rengiant 5 naujas neformaliojo mokymo programas, skirtas kaimo gyventojų profesiniam mokymui, skirtam jų verslumui skatinti.

LYGIŲ GALIMYBIŲ DARBO RINKOJE DIDINIMAS

Priemonė *Parengti ir įgyvendinti jaunų bausmę atliekančių asmenų ir karių profesinio orientavimo projektus (2001 – 2004 m.)*

Jaunų bausmę atliekančių asmenų profesinis orientavimas

Panevėžio bendrojo režimo pataisos darbų kolonijoje vyko bausmę atliekančių asmenų profesinio orientavimo socialinės adaptacijos programa. Įvertinant 2001 m. darbo patirtį bei sociologinės apklausos rezultatus, sukurtos dvi naujos programos:

Savęs pažinimo portretai (vidinių rezervų panaudojimo galimybės ir pasitikėjimo savo galimybėmis stiprinimas)

Tikslas: padėti programos dalyviams aiškiau suvokti save, savo poreikius, jausmus bei siekius, stiprinti dalyvių pasitikėjimą savimi, padėti sąmoningai rinktis ir prisimti atsakomybę už tai, kas vyksta jų gyvenime, padėti atskleisti asmenybinio vystymosi galimybes ir pozityvaus keitimosi potencialus.

Turinys: programoje modeliuojami šilti, saugūs, nuoširdūs santykiai, pabrėžiama prigimtine vertė, akcentuojami asmenybės resursai, pateikiami bendravimo įgūdžius lavinantys pratimai, kaupiama informacija atskleidžianti dalyvių vidinius resursus.

Neadaptyvaus elgesio korekcijos

Tikslas: įgūdžių, padedančių valdyti stresą, nerimą, įtampą, neigiamas emocijas ir jausmus, formavimas. Socialinės adaptacijos gerinimas.

Uždaviniai: savęs pažinimas ir adekvataus savęs vertinimo formavimas; socialinės adaptacijos gerinimas; savireguliacijos technikų įsisavinimas; jausmų, emocijų atpažinimas, jų išraiškos būdai; technikų, padedančių valdyti neigiamus jausmus, įsisavinimas; bendravimo įgūdžių tobulinimas.

Per 2002 metus dirbta su 300 nuteistųjų. Po dalyvavimo mokymuose moterys pildė anketą, kurios tikslas išsiaiškinti šių užsiėmimų naudą. Apklausos rezultatai bus apibendrinti ir pateikti pasibaigus profesinio orientavimo projektui.

Vykdamas Kauno DRMKT sutartį su Pravieniškių gydymo ir pataisos darbų kolonija, 2002 metais atlikta 145 nuteistųjų anketinė apklausa ir individualus rezultatų aptarimas. Remiantis nuteistųjų ir kolonijos darbuotojų apklausos rezultatais parengta studija “Pravieniškių gydymo ir pataisos darbų kolonijos nuteistųjų pasirengimas darbo rinkai”. Atlikta 36 kolonijos darbuotojų anketinė apklausa, siekiant nustatyti jų poreikį psichologiniams mokymams. Apklausos pagrindu parengtos darbuotojų mokymo programos, užtikrinančios efektyvesnę darbą su nuteistaisiais. 48 nuteistiesiems, besiruošiantiems išeiti į laisvę, praveisti 4 grupiniai užsiėmimai (kiekvienas 24 val. trukmės) pagal programą “Pasirengimas pokyčiams ir integracijai į darbo rinką”. Praveistos 3 paskaitos (3 val. trukmės) 72 nuteistiesiems tema “Socialinės – psichologinės krizės ir kaip jas įveikti”. Praveistos trys 8 val. trukmės praktinio mokymo grupės “Stresinių ir konfliktinių situacijų valdymas” 46 nuteistiesiems. Kolonijos darbuotojams praveisti 2 seminarai tema “Stresinių situacijų valdymas”, “Bendravimo įgūdžių tobulinimas” (dalyvavo 25 darbuotojai). Viso programos priemonėse dalyvavo 311 nuteistųjų bei 36 kolonijos darbuotojai.

Karių profesinis orientavimas

Vilniaus darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnyba metų pradžioje 4 grupėse dirbo su 64 kariais, atliekančiais būtinąją karinę tarnybą. Kiekvienos grupės užsiėmimai, tema “Aktyvi darbo paieška ir darbinių gebėjimų ugdymas”, truko po 6

valandas. Užsiėmimai vyko kariniame dalinyje. Pagrindiniai tikslai buvo vystyti pozityvų savęs vertinimą bei pasitikėjimą savimi, ugdyti sprendimų priėmimo įgūdžius, padėti sukurti konkrečius profesijos įgijimo ar darbo paieškos planus. Po užsiėmimų buvo atliekama dalyvių apklausa. Užsiėmimų naudingumas 10 balų sistemoje buvo įvertintas 8.6 balo, galimybė pritaikyti žinias praktikoje – 8.1 balo. Svarbiausios ir naudingiausios temos: “Savęs pažinimas”, CV rašymas, informacija apie įsidarbinimo galimybes Lietuvoje ir užsienyje. Dėl nutrūkusio finansavimo šis projektas 2002 m. nebetęstas.

Priemonė *Parengti ir įgyvendinti Nuteistų asmenų socialinės adaptacijos programą (2001 – 2004 m.)*

Panevėžio DRMKT toliau vykdė “Nuteistųjų socialinės, profesinės bei psichologinės adaptacijos programą”. Buvo sukurta “Psichointervencinė, probacinė programa nuteistosioms“. Pagal ją dirbta su nuteistųjų grupėmis, kurios mokosi SP UAB Panevėžio Šermukšnių DRMC organizuojamuose kursuose.

Tikslas: nuteistųjų asmeninės pataisos analizė, asmens socialinių įgūdžių lavinimas, darbo paieškos srities pasirinkimas.

Uždaviniai: savęs pažinimo ir adekvataus savęs vertinimo formavimas; socialinių įgūdžių lavinimas tobulinant bendravimo įgūdžius konfliktinėse ir stresinėse situacijose; socialinės adaptacijos gerinimas; informavimas (apie padėtį darbo rinkoje, profesijos įsigijimo ir persikvalifikavimo galimybes, Panevėžio darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos bei kitų teritorinių tarnybų veiklą, teikiamas konsultacijas ir psichologinę pagalbą); profesinio kryptingumo nustatymas ir savo galimybių analizavimas; lonkrečių įsidarbinimo galimybių numatymas.

Tarnybos konsultantai dirbo su nuteistosiomis, kurios lankė kompiuterių vartojimo pagrindų, siuvėjų–operatorių, siuvėjų modeliuotojų, aplinkotvarkos, siuvinėtojų kursus. Šioje programoje dalyvavo 218 nuteistųjų. Iš viso apmokytos 245 nuteistosios.

Priemonė *Parengti ir įgyvendinti Vilniaus miesto romų (čigonų) darbinio mokymo ir užimtumo programą (2001 – 2002 m.)*

Parengta Vilniaus miesto romų darbinio mokymo ir užimtumo programa bei programos įgyvendinimo priemonės 2003 – 2004 m.

Priemonė *Parengti ir įdiegti specialias moterų pasirengimo grįžti į darbą po ilgesnės pertraukos mokymo programas (2002 – 2004 m.)*

Parengtos 6 mokymo programos, skirtos moterų pasirengimo grįžti į darbą po ilgesnės pertraukos – Kirpėjo, Pardavėjo, Siuvėjo (2), Virėjo, Konditerio kvalifikacijos atnaujinimo mokymo programos.

Priemonė *Pritaikyti darbo rinkos profesinio mokymo, taip pat ir distancinio, programas atskiroms neįgaliųjų grupėms (2000 – 2003 m.)*

Parengtos trys mokymo programos – savarankiško mokymosi priemonės:

- “Kompiuterio vartojimo pagrindai” (pagal formalaus pirmo lygio profesinę kvalifikaciją suteikiančią programą – 160 val. apimties);
- “Skaitmeninių technologijų – internetinių tinklapių projektuotojas” (pagal formalaus antro lygio profesinę kvalifikaciją suteikiančią programą – 560 val. apimties);
- “Maketavimas. PageMaker 6.5” (neformalaus mokymo programa, 40 val. apimties).

Taip pat parengta programa “Informacinės ir komunikacinės technologijos vyresnio amžiaus žmonėms“. Tai neformalaus mokymo 60 val. apimties programa – mokymosi priemonė, skirta vyresniems kaip 40 metų amžiaus žmonėms, kurie neturi darbo su kompiuteriais ir internetu patirties.

Šios mokymo programos – savarankiško mokymosi priemonės yra parengtos kompaktinių plokštelių (CD-R) pavidalu ir jas, siekdami tam tikros kompetencijos, gali naudoti tiek sveiki, tiek ir neįgalūs žmonės, nes jie dirbdami su kompiuteriu gali pasirinkti norimą arba galimą darbo režimą ir tempą.

PHARE 2000 programos rėmuose Klaipėdos DRMC vyko projektas “Neįgaliųjų mokymas ir integracija į darbo rinką“. Projekte numatytas mokymo programų ir modulių parengimas, adaptavimas ir pritaikymas neįgaliųjų galimybės bei poreikiams. Kitas projektas - PHARE Access “Moterų su negalia ir moterų globojančių žmones su negalia reintegracija į darbo rinką“. Šiame projekte LDRMT ir jos padaliniai dalyvauja kaip partneriai, o vykdomoji institucija - Baltic Partners for Change Management. Parengta speciali programa, skirta šios socialinės grupės žmonių reintegracijai į darbo rinką.

Priemonės, nustatytos “Skurdo mažinimo strategijos įgyvendinimo 2002 – 2003 metais programoje”:

Pastaba: priemonės, kurios yra numatytos “Lietuvos Respublikos užimtumo didinimo 2001 – 2004 metų programoje”, neįtrauktos

Priemonė *Didinti psichologinės pagalbos ir konsultavimo paslaugų prieinamumą skurstančioms asmenų grupėms, ypač bedarbiams, plečiant teritorinių mokymo ir konsultavimo tarnybų tinklą*

Įdiegta “Darbo galimybių“ programa Alytaus, Panevėžio, Klaipėdos DRMKT. Išplėstos konsultavimo galimybės Panevėžio DRMKT, įrengus naujas patalpas.

Priemonė *Parengti Profesinio mokymo įstatymo naują redakciją*

Dalyvauta darbo grupėje rengiant naujo “Profesinio rengimo įstatymo” koncepciją (2002 m. parengtas pirmas projektas, kuris atiduotas visuomenei svarstyti).

DARBO RINKOS PROFESINIS MOKYMAS IR KONSULTAVIMAS

2002 metais Tarnyba padėjo integruotis į darbo rinką 83,9 tūkst. žmonių – konsultuota 65,3 tūkst. bei apmokyta 18,6 tūkst. (atitinkamai 7,5 ir 1,5 tūkst. daugiau nei 2001 metais) bei daugiausia per visą savo veiklos laikotarpį.

Profesinis ir psichologinis konsultavimas, adaptavimo darbo rinkoje priemonių taikymas

2002 metais konsultuota 65,3 tūkst. žmonių (13,0 proc. daugiau nei 2001 m.). Didžioji jų dalis – bedarbiai (74 proc.), bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai (20 proc.).

Individualiai konsultuota 32,8 tūkst. (3,2 tūkst. daugiau) žmonių. Vienam žmogui teko vidutiniškai 1,3 individualios konsultacijos. Pagrindinės individualaus konsultavimo kryptys išlieka profesinis konsultavimas bei profesinio tinkamumo įvertinimas. Individualių psichologinių konsultacijų dažniausiai kreipiasi ilgalaikiai bedarbiai, asmenys, ilgą laiką dirbę vienoje darbovietėje, atleisti iš darbo bankrutavus įmonei, turintys asmenybės, emocinių, bendravimo problemų.

Individualiam konsultavimui naudojamos šios psichodiagnostinės metodikos: J.L.Holland klausimynas, CPI klausimynas, R.B.Ketelo 16-kos asmenybės faktorių klausimynas, R.Amthauerio intelekto struktūros testas 70, Raveno progresuojančių bei sudėtingų matricių testas, Korpusų testas, KUD klausimynas, Aizenko intraversijos-ekstraversijos klausimynas ir kt.

Grupėse konsultuota 32,6 tūkst. (4,3 tūkst. daugiau) žmonių. Grupinis konsultavimas orientuotas asmenybės bendrojo adaptyvumo ugdymo bei adaptyvaus elgesio formavimo kryptimis – t.y. paskatinti dalyvius aktyviai darbo paieškai, ugdyti reikiamus socialinius įgūdžius, geriau pažinti save, savo stipriąsias savybes. Didelę dalį grupinio konsultavimo sudaro užsiėmimų vedimas *Darbo klubuose*. Nors į Darbo klubus dauguma dalyvių ateina gynybiškai nusiteikę, tačiau apie 85 proc. apklaustųjų juos įvertina kaip labai reikalingą pagalbą. Užsiėmimuose taikomos praktinės užduotys, asmenybės pažinimo metodikos (Kudličkovos asmenybės inventarijus, Aizenko testas), vyksta diskusijos.

Grupiniam konsultavimui taikoma per 30 aktyvios darbo paieškos ir darbo gebėjimų ugdymo programų. Populiariausios jų: Pasitikėjimas savimi ir darbo paieška, Kaip prisistatyti ieškant darbo, Efektyvus konfliktų valdymas ir derybos, Bendravimo įgūdžių tobulinimas, Savęs pažinimas ir teigiamas savęs vertinimas, Profesinės karjeros planavimo, Bendravimo barjerai ir jų įveikimo galimybės, Stresas, stresą sukeltantys veiksniai ir jų valdymas.

Bendrojo lavinimo mokyklų moksleivių konsultuota 13,2 tūkst. Konsultacijoms kreipiasi moksleiviai, kuriuos domina profilinio mokymo pasirinkimas. Konsultuojasi dvyliktokai, devintokai, kurie rinkosi tolesnį mokymąsi gimnazijose, bei jų tėvai.

Individualiose konsultacijose dirbama pagrindinėmis profesinio tinkamumo diagnostikos taikymo bei profilinio mokymo pasirinkimo kryptimis. Moksleiviai taip pat dalyvavo adaptyvaus elgesio formavimo grupėse. Rengiamos naujos programos profesinio orientavimo, karjeros planavimo srityse (darbo formos: grupinis darbas, diskusijos, vaidmeniniai žaidimai, psichologinės metodikos, individualus pokalbis, bei aptarimas).

2002 metais ypač plėtotas darbas su **specialiųjų poreikių asmenimis**. Dirbta su neįgaliaisiais, kuriems labai sunku rasti darbą. Tad konsultacijų tikslas - analizuoti norus ir galimybes, adekvačiai vertinti save, ieškoti alternatyvių saviraiškos kelių, jie skatinami mokytis, įgyti specialybę, burtis į savipagalbos grupes. Daug dirbta su asmenimis įkalinimo įstaigose.

Konsultavimo metodologijos tobulinimas, konsultantų kvalifikacijos kėlimas

Parengtas ir nuolat papildomas *“Aktyvios darbo paieškos ir darbo gebėjimų ugdymo”* programų sąvadas darbui grupėse su bedarbiais bei moksleiviais. Metų pabaigoje sąvadą sudarė **31** grupinio darbo programa. Jos parengtos pagal bendruosius darbo rinkos mokymo programų reikalavimus: programos pavadinimas, trumpas apibūdinimas, įgyjama kompetencija, reikalingos mokymui sąlygos, mokymo planas, baigiamasis žinių, mokėjimų tikrinimas ir vertinimas. Į programų sąvadą yra įtraukta *“Įvadinio psichologinio mokymo”* programa, skirta profesijos mokytojams, dirbantiems su suaugusiais.

2002 metais *pradėtas Psichodiagnostinių testų standartizavimas*. Šio darbo tikslas yra pasiekti, kad profesinio konsultavimo praktikoje būtų naudojami Lietuvos populiacijai adaptuoti, statistinėmis normomis pagrįsti diagnostiniai metodai. Sudarytos testo atlikimo vertinimo normos plačiausiai atrankoje į daro rinkos mokymo programas naudojamam *“Figūrų suradimo”* testui. Diagnostinių metodų taikymo tvarkoje šį testą numatyta taikyti atrenkant kandidatus mokytis autotransporto, medžio apdirbimo, suvirintojo specialybių.

Teritorinės tarnybos aprūpintos metodine medžiaga profesiniam moksleivių ir suaugusiųjų konsultavimui bei atrankai į darbo rinkos mokymo programas: Interesų profilio metodika, Dėmesio savybių tyrimo metodika, kitų psichologinės diagnostikos metodikų protokolais.

Siekiant konsultavimo praktikoje naudoti kokybiškas, adaptuotas ir licencijuotas psichologinio įvertinimo metodikas, pradėtas bendradarbiavimas su Vokietijos Testzentrale psichologinių testų leidykla dėl jų įsigijimo ir naudojimo. Gauti du testai – Praktinio techninio supratimo (PTV) ir Profesinių interesų nustatymo testas (P-I-T), kurie bus taikomi moksleivių ir suaugusiųjų profesiniam konsultavimui bei profesinio tinkamumo įvertinimui.

Dalyvauta naujų Video Arts mokymo programų peržiūroje. Susipažinta su programomis *“Permainų pagrindai. Permainų valdymas”*, *“Streso pagrindai. Streso valdymas”* ir *“Pasimokykime iš žąsų”*. Programos įsigytos ir perduotos teritorinėms tarnyboms naudoti grupinio darbo bei psichologinio mokymo programose ilgalaikiams bedarbiams bei darbo rinkos mokymo centruose įgyjantiems specialybę asmenims.

Vykdam TDRMKT konsultantų psichologų kvalifikacijos tobulinimo programą per 2002 metus organizuoti šie seminarai:

- *“Konsultanto psichoterapinės nuostatos, jų vaidmuo ir įtakos mechanizmas”* (seminaro trukmė 16 ak. val.)
- *“Psichodinaminiai konsultanto ir kliento sąveikos principai”* (seminaro trukmė 16 ak. val.)
- *“Paradokso technikos ir jų taikymo procedūros”* (seminaro trukmė 18 ak. val.)
- *“Ekspres-diagnostika ir poveikio būdai klasikiniame ir inovaciniame NLP. Provokacijos technikos ir taikymo procedūros”* (seminaro trukmė 32 ak. val.)
- *“Neįsisąmonintų kliento motyvų atskleidimo ir “minčių skaitymo“ technika ir procedūros”*. (seminaro trukmė 16 ak. val.)

Parengta seminaro “Konsultanto asmenybė kaip psichoterapinis instrumentas“ ir trumpalaikio pozityvaus konsultavimo supervizijos programa.

Bendrai vykdomo LDRMT ir Baltic Partners for Change Management projekto, remiamo PHARE Access programos, rėmuose organizuoti 2 seminarai TDRMKT konsultantams bei DRMC profesijos mokytojams “Bendravimas su žmonėmis turinčiais negalią“.

Darbo rinkos profesinis mokymas

Per 2002 metus SADM priklausančiuose 14-oje darbo rinkos mokymo centrų, kurių valdymo funkcija pavesta LDRMT, **apmokyta 18,6 tūkst.** žmonių – 1,5 tūkst. arba 8,5 proc. daugiau nei prieš metus. Daugiausia apmokyta bedarbių – 8,2 tūkst. arba 44 proc. Darbdaviai nukreipė mokyti 6,7 tūkst. arba 36 proc., o savo iniciatyva atvyko 3,7 tūkst. arba 20 proc. moksleivių. Daugiau nei 2001 m. apmokyta bedarbių bei darbdavių nukreiptų asmenų.

Bedarbių tarpe išaugo nekvalifikuoto jaunimo, ilgalaikių bedarbių bei asmenų, turinčių nepaklausią darbo rinkoje profesiją mokymas.

Labiau išaugo profesinis rengimas, kuris sudarė 60 proc. viso mokymo. Čia dominuoja bedarbių mokymas (60 proc.). Kvalifikacijos tobulinimo programose daugiausia (per 60 proc.) – darbdavių nukreipti asmenys.

Populiariausios mokymo programų grupės išlieka Viešbučiai, restoranai ir viešasis maitinimas; Statyba ir statybos inžinerija; Didmeninė ir mažmeninė prekyba; Saugos ir sveikatos paslaugos; Transporto paslaugos; Medienos apdirbimas; Plaukų ir grožio priežiūra; Variklinės transporto priemonės; Kompiuterio panaudojimas; Tekstilė, apranga, avalynė, oda.

Mokymo apimtys išaugo pagal daugumą mokymo programų grupių (15 iš 23), ypač, daugiau kaip du kartus - Kelionės, paslaugos namuose; Kasyba ir gavyba; Cheminės medžiagos ir cheminiai procesai; daugiau kaip pusantro karto - Buhalterinė apskaita; Valdymas ir administravimas; Variklinės transporto priemonės.

Sumažėjo rengimas 7 mokymo programų grupėse, ypač – Miškininkystės; Augalininkystės; Darbo organizavimo.

Teisės aktų projektų rengimas

Vyriausybės tvirtinami teisės aktai

- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Mokymosi visą gyvenimą strategiją” (2002 m. parengtas pirmas projektas, kuris atiduotas visuomenei svarstyti).
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Profesinio orientavimo ir konsultavimo strategiją”.
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant naujo “Profesinio rengimo įstatymo” koncepciją (2002 m. parengtas pirmas projektas, kuris atiduotas visuomenei svarstyti).
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Kvalifikacinių reikalavimų ir egzaminų valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose ir organizacijose tvarkos” projektą.
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Asmenų iki aštuoniolikos metų profesinio pasirengimo sąlygų ir tvarkos” projektą.

Teisės aktas nustato saugos ir sveikatos reikalavimus organizuojant ir vykdant asmenų iki 18 metų profesinį pasirengimą. Teisės aktas privalomas visų lygių mokymo įstaigoms, kuriuose jauni asmenys mokosi ir pagal mokymo programas atlieka praktinius darbus. LR Vyriausybei patvirtinus šį teisės aktą, bus skelbiama Valstybės žiniuose.

- Pateikti pasiūlymai “Dėl darbdavio ar jo įgalioto asmens darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių privalomo tikrinimo tvarkos“.

Teisės aktas nustato kaip privalomai tikrinamos darbdavio ar jo įgaliotų asmenų žinios iš darbuotojų saugos ir sveikatos. Patvirtintas LR Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 20. Paskelbtas Valstybės žiniuose 2003, Nr. 5 – 190.
- Pateikti pasiūlymai “Dėl darbdavių, atleidžiamų nuo darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių patikrinimo (atestavimo), sąrašo patvirtinimo“.

Darbdavių, kurie atleidžiami nuo darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių patikrinimo (atestavimo), sąraše nurodyti darbdaviai ir juos atstovaujantys asmenys bei jų įgalioti asmenys, kurių žinios iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities privalomai netikrinamos prieš pradėdant eksploatuoti įmonę ar teikti paslaugas ir vėliau eksploatuoti įmonę ar teikiant paslaugas. Patvirtintas LR Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 20. Paskelbtas valstybės žiniuose 2003, Nr. 5 – 190.
- Parengtas LR Vyriausybės nutarimo projektas “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 1 d. nutarimo Nr. 624 “Dėl profesinės kvalifikacijos vertinimo ir pripažinimo nuostatų ir profesinės kvalifikacijos vertinimą ir pripažinimą vykdančių institucijų ir reglamentuojamų profesijų sąrašo patvirtinimo pakeitimo”.

Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 95- 3988.
- Parengti ir pateikti SADM reorganizacijos vykdymo pagrindimas, preliminarus ekonominio efekto paskaičiavimas bei ministrės įsakymo ir LR Vyriausybės nutarimo "Dėl SP UAB darbo rinkos mokymo centrų reorganizavimo" projektai.

Ministerijų tvirtinami teisės aktai

- Parengta “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo tvarka”, kuri patvirtinta SADM 2002 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.38.

Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 33- 1259.
- Parengti “Darbo rinkos neformaliojo profesinio programų sąvado nuostatai”, kurie patvirtinti SADM 2002 m. kovo 22 d. įsakymu Nr.38.

Paskelbti Valstybės žiniuose 2002, Nr. 33- 1259.
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Studijų ir mokymo programų registravimo ir registro užpildymo duomenimis tvarką”, kuri patvirtinta ŠMM ministro 2002m. lapkričio 15d. įsakymu Nr. 1869.

Paskelbti Valstybės žiniuose 2002, Nr.114 -5106.
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Mokymo įstaigų, įmonių, teikiančių pasiūlymus dėl bedarbių ir darbuotojų, įspėtų apie atleidimą iš darbo, mokymą pagal formalias suaugusiųjų profesinio mokymo programas, esančias studijų ir mokymo programų registre ir pasiūlytas neformalaus suaugusiųjų švietimo programas, parinkimo konkurso tvarkos” pakeitimus, kurie pateikti SADM.
- Dalyvauta darbo grupėje rengiant “Instruktavimo, mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais nuostatus”, kurie patvirtinti SADM ir ŠMM 2002 m. birželio 10 d. įsakymu Nr.76/261.

Instruktavimo, mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja darbuotojų instruktavimo, darbdavių ir darbuotojų, tarp jų ir atskirų padalinių vadovų, padalinių vadovų, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistų, potencialiai pavojingų įrenginių, priežiūros meistrų, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų, darbuotojų, valdančių potencialiai pavojingus įrenginius, darbuotojų, dirbančių pavojingus

darbus, mokymo ir atestavimo bei įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų narių, darbuotojų atstovų ir darbuotojų, neturinčio profesinio pasirengimo, mokymo saugos ir sveikatos klausimais tvarką. Teisės aktas privalomas kiekvienai įmonei, esančiai Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 69 – 2849.

- Parengtas SADM įsakymo “Dėl darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo organizavimo” projektas, kuris pasirašytas 2002 m. liepos 17 d. įsakymu Nr.101.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras, siekiant gerinti nelaimingų atsitikimų darbe prevenciją ir profesinės rizikos vertinimą įmonėse, įsakymu pavedė Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybai parengti teisės aktus ir mokymo programas.

Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 77 – 3303.

- Dalyvauta rengiant “Ilgalaikių bedarbių profesinių žinių ir praktinių įgūdžių atnaujinimo organizavimo ir vykdymo tvarką”, kuri patvirtinta SADM 2002 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr.145.

- Parengti SADM 2000 m. spalio 10 d. įsakymu Nr.89 patvirtintos “Darbo rinkos profesinio mokymo tvarkos” pakeitimai.

LDRMT direktoriaus tvirtinami teisės aktai

- Parengti Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintų darbo grupių socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. liepos 17 d. įsakyme Nr.101 numatytų pavedimų įvykdymui projektai..

- Parengtas “Kompetentingų mokyti darbdavius profesinės rizikos vertinimo klausimais mokymo įstaigų atrankos tvarkos” projektas. Tarnybos direktorius projektą patvirtino 2003 m. sausio 16 d. įsakymu Nr.05–03–11.

Teisės aktas reglamentuoja mokymo įstaigų, siekiančių įgyti teisę mokyti darbdavius profesinės rizikos vertinimo klausimais, atrankos tvarką, mokymo įstaigų atrankos kriterijus, atrankos organizavimą ir vykdymą. Atrankos tikslas – kompetentingų mokymo įstaigų mokyti darbdavius profesinės rizikos vertinimo klausimais parinkimas pagal Darbdavių profesinės rizikos vertinimo mokymo programą. Paskelbtas Valstybės žiniuose 2003, Nr. 9 – 328.

- Parengtas “Instruktorių (mokytojų) rengimo tvarkos įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų nariams mokyti” projektas. Tarnybos direktorius projektą patvirtino 2002 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr. 129.

Teisės aktas reglamentuoja asmenų, siekiančių įgyti teisę mokyti įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų narius, mokymo organizavimą, vykdymą, egzaminavimą bei pažymėjimų išdavimą. Instruktorių (mokytojų) rengimo tikslas – mokymas asmenų, kurie mokyti įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų narius analizuoti, vertinti darbuotojų saugos ir sveikatos būklę įmonėse. Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 114 – 5112.

- Parengtas Tarnybos direktoriaus įsakymo “Dėl Instruktorių (mokytojų) įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų nariams mokyti egzaminų užduočių patvirtinimo” projektas. Tarnybos direktorius projektą patvirtino 2003 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 05 – 03 – 10..

- Parengtas Tarnybos direktoriaus įsakymo “Dėl Instruktorių (mokytojų) įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų nariams mokyti pedagogų sąrašo patvirtinimo” projektas. Tarnybos direktorius projektą patvirtino 2003 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 05 – 03 – 9.

- Sudaryta ir Tarnybos direktoriaus patvirtinta “LR profesijų klasifikatoriaus duomenų atnaujinimo ir naujų profesijų duomenų vertinimo ekspertų komisija”, sudaryta iš valstybės institucijų, darbdavių organizacijų bei profesinių sąjungų atstovų.

Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 46-1782.

- Parengti ir Tarnybos direktoriaus patvirtinti “LR profesijų klasifikatoriaus duomenų atnaujinimo ir naujų profesijų duomenų vertinimo ekspertų komisijos nuostatai”.
Nuostatai nustato LPK ekspertų komisijos uždavinius, funkcijas, teises, darbo organizavimo ir sprendimų apskundimo tvarka. Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 46-1783.
- Parengta ir Tarnybos direktoriaus patvirtinta “Profesijos įregistravimo paraiškos forma”.
Paraišką pildo duomenų teikėjas, norintis įregistruoti naują profesiją. Duomenų teikėjais gali būti valstybės valdžios ir valdymo institucijos, įmonės, įstaigos, organizacijos bei kiti juridiniai asmenys. Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr. 46-1783.
- Parengtos ir patvirtintos “Atstovavimo valstybei SP UAB ir UAB darbo rinkos mokymo centruose taisyklės”.
- Parengtas ir patvirtintas “Stebėtojų tarybos darbo reglamentas”.
- Parengtas ir patvirtintas “Ilgalaikių bedarbių profesinių žinių ir praktinių įgūdžių atnaujinimo priemonių organizavimo vykdymo kainų nustatymo metodika”.
- Parengta “Ilgalaikių bedarbių atrankos į profesinių žinių ir praktinių įgūdžių atnaujinimo priemonės tvarka”, patvirtinta Tarnybos direktoriaus 2002 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr.06-03-119
- Parengtas ir 2002 m. sausio 8 d. Tarnybos direktoriaus įsakymu Nr.08/03-01 patvirtintas “Darbo rinkos profesiniam mokymo organizavimui naudojamų būtinų dokumentų sąrašas”.
Paskelbtas Valstybės žiniuose 2002, Nr.6.
- Parengta “Diagnostinių metodų darbo rinkos profesiniame konsultavime taikymo tvarka”, patvirtinta Tarnybos direktoriaus 2002 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 06-03-32.
Tvarka nustato, kad diagnostiniai metodai taikomi motyvavimui racionaliam profesijos pasirinkimui, profesinių interesų ir profesinio kryptingumo nustatymui, bendrųjų ir specialiųjų gebėjimų, asmenybės savybių įvertinimui, stipriųjų asmenybės pusių ir darbo gebėjimų ugdymui. Numatyta vieninga diagnostinių metodų taikymo tvarka įvairiose teritorinių darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybų veiklos srityse, apskaita ir etikos principai.
- Parengtos “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo programų kodavimo taisyklės”, patvirtintos Tarnybos direktoriaus 2002 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr.09-03-85.

Darbo rinkos profesinio mokymo licencijavimas bei priežiūra

Įmonių, organizacijų, švietimo įstaigų, teikiančių darbo rinkos profesinio mokymo paslaugas, licencijavimas

Parengtos **132** rekomendacijos Švietimo ir mokslo ministerijai dėl licencijos mokyti išdavimo įmonėms, organizacijoms, švietimo įstaigoms, iš jų – **29** gauti naują licenciją mokyti pagal darbo rinkos profesinio mokymo programas, **81** gauti kartotinę licenciją mokyti, **12** perregistruoti licenciją mokyti, **10** gauti licenciją mokyti nenurodant mokymo padalinio adreso. 4 įmonėms, turinčioms licenciją mokyti nenurodant mokymo padalinio adreso, išduoti 54 sutikimai mokyti konkrečioje vietoje.

Dokumentų pateikimo gauti licenciją mokyti, darbo rinkos profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų taikymo, mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos, mokymo proceso organizavimo, darbų saugos, atestacijos bei kvalifikacijos pažymėjimų blankų išdavimo bei apskaitos klausimais **konsultuota 150** įmonių, organizacijų, švietimo įstaigų.

Metų pabaigoje **licencijas mokyti pagal darbo rinkos profesinio mokymo programas turėjo 244** įmonės, organizacijos, švietimo įstaigos. Informacija apie jas pildoma kompiuterinėje duomenų bazėje “Įmonių, organizacijų, švietimo įstaigų, turinčių Švietimo ir mokslo ministerijos

licenciją mokyti pagal darbo rinkos profesinio mokymo programas, registras“. Ši informacija prieinama visiems vartotojams Tarnybos interneto svetainėje www.darborinka.lt.

Darbo rinkos profesinio mokymo organizavimo bei vykdymo priežiūra

Per 2002 metus **88** profesinio mokymo įstaigose patikrintas mokymo organizavimas ir vykdymas pagal **184** darbo rinkos profesinio mokymo programas (39 mokymo programos DRMC, 53 – ŠMM priklausančiose mokymo įstaigose, 92 – kitose mokymo įstaigose). Patikrinimų metu gautos informacijos pagrindu priimti tokie priežiūros komisijų sprendimai:

- 17 profesinio mokymo įstaigų pagal 27 mokymo programų planuojami pakartotini tikrinimai;
- 56 profesinio mokymo įstaigose pagal 110 mokymo programų nurodomas laikas, per kurį profesinio mokymo įstaiga turi ištaisyti pažeidimus ir apie tai informuoti TDRMKT.
- 6 profesinio mokymo įstaigose pagal 15 mokymo programų licencijos galiojimas sustabdytas;
- 2 profesinio mokymo įstaigoms panaikintas licencijos galiojimas.

Organizuojant bei vykdant darbo rinkos profesinį mokymą, mokymo įstaigos turi vadovautis reikalavimais, nustatytais LR SADM 2000 m. spalio 10 d. įsakymu Nr.89 patvirtintoje “Darbo rinkos profesinio mokymo tvarkoje”, 1998 m. birželio 30 d. įsakymu Nr.108 patvirtinto “Darbo rinkos profesinio mokymo reglamento” nuostatais mokymo programų mokymo turiniui, pedagogų kvalifikacijai, mokymo bazei, baigiamųjų ir kvalifikacijos egzaminų vykdymui bei organizuoti ir vykdyti mokymą remiantis LDRMT direktoriaus 2002 m. sausio 8 d. įsakymu Nr.08/03-01 patvirtintu “Darbo rinkos profesinio mokymo organizavimui naudojamų būtinų dokumentų sąrašu” bei 2003 m. sausio 15 d. įsakymu Nr.08-03-7 patvirtintomis “Darbo rinkos profesinio mokymo organizavimui naudojamų būtinų dokumentų formomis”.

Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai mokymo įstaigose - pildant ir saugojant dokumentus.

Darbo rinkos profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo klausimais organizuoti regioniniai seminarai – pasitarimai, kuriuose dalyvavo regionų profesinio mokymo įstaigų bei Tarnybos vadovai.

Darbo rinkos mokymo centrų valdymas

Vykdant DRMC (*toliau – mokymo centrų*), kurių steigėja yra SADM valdymo funkciją, nuolat vykdomas veiklos monitoringas, rengiami pasiūlymai ir rekomendacijos dėl veiklą reglamentuojančios teisinės bazės, darbo organizavimo tobulinimo, metodinės ir materialinės bazės vystymo, išskylančių problemų sprendimo.

Parengta ir pateikta su SADM parašu LR Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komitetui medžiaga apie mokymo centrų veiklos teises problemas. Darbo rinkos profesinio mokymo problemos buvo aptartos pasitarime, kuriame dalyvavo LR Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas.

Siekiant pagerinti mokymo centrų veiklą bei jų valdymą, nuspręsta juos reorganizuoti (sustambinti, apjungiant kelis). Tam tikslui parengti ir SADM pateikti mokymo centrų reorganizacijos vykdymo pagrindimas, preliminarus ekonominio efekto paskaičiavimas bei ministro įsakymo ir LRV nutarimo “Dėl SP UAB darbo rinkos mokymo centrų reorganizavimo” projektai. Parengtas ir pateiktas mokymo centrų reorganizacijos darbų planas. Planas ir

reorganizacijos problemos aptartos su mokymo centrų vadovais. Reorganizaciją galima pradėti ir įvykdyti, kai tik bus gautas teigiamas SADM sprendimas.

Sprendžiant mokymo centrų valdymo efektyvumo gerinimo ir naujų mokymo formų diegimo klausimus bei vykdant LRV nutarimo nuostatas, buvo parengtos, pateiktos ir patvirtintos "Atstovavimo valstybei SP UAB ir UAB darbo rinkos mokymo centruose taisyklės" bei "Stebėtojų tarybos darbo reglamentas".

Parengtas ir pateiktas "Tipinių UAB DRMC įstatų" projektas, suderintas su naujos redakcijos Akcinių bendrovių įstatymo ir LRV nutarimo "Dėl atstovavimo valstybei akcinėse bendrovėse" nuostatomis.

Viena iš rimčiausių mokymo centrų veikloje iškylančių problemų - Respublikinės darbo biržos organizuojami ir teritorinių darbo biržų vykdomi konkursai "Dėl mokymo įstaigų, įmonių bedarbių ir darbuotojų, įspėtų apie atleidimą iš darbo, mokymui pagal pirmo, antro lygio darbo rinkos profesinio mokymo programų registrą ir neformalaus mokymo programas parinkimo", nes konkursų metu nuolat susiduriama su nesąžiningos konkurencijos atvejais.

Surinkta, apibendrinta ir išanalizuota informacija apie mokymo centrų dalyvavimo mokymo įstaigų, įmonių parinkimo mokytis konkurse rezultatus. Analizės rezultatai ir su konkurso vykdymu susijusios problemos aptartos DRMC Direktorių tarybos posėdyje. Parengti ir pateikti ministerijos vadovybei raštai su išvadomis ir pasiūlymais.

Priėmus naują Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės įstatymą pasikeitė PVM mokėjimo už profesinį mokymą tvarka mokymo centruose, kaip pelno siekiančiose organizacijose. Dėl šios problemos buvo konsultuotasi su Finansų ministerijos darbuotojais, Vilniaus apskrities mokesčių inspekcijos auditoriais, konsultantais, parengti raštai Valstybinei mokesčių inspekcijai prie LR Finansų ministerijos. Klausimas buvo išspręstas mokymo centrų naudai - jie Valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimu atleisti nuo PVM už profesinį mokymą.

Darbo rinkos mokymo centrų mokymo materialinės, metodinės bazės stiprinimas bei personalas

2002 metais žymiai išaugo investicijos į darbo rinkos mokymo centrų mokymo materialinės metodinės bazės vystymui. Iš visų finansavimo šaltinių (pačių centrų bei Tarnybos) **investuota 2,763 mln. Lt** - 1,193 mln. Lt arba 76 proc. daugiau nei 2001 metais. Investuota į naujos technikos įsigijimą, technologijų, materialinės bazės atnaujinimą. Stiprinant metodinę bazę, Tarnyba mokymo centrams išplatino 1,6 tūkst. mokymo priemonių (vadovėlių).

2002 metais mokymo centruose buvo 415 profesijos mokytojų – 123 arba 30 proc. etatiniai bei 292 arba 70 proc. neetatiniai. Lyginant su 2001 metais, jų sumažėjo 22 (17 etatinių bei 5 neetatiniais). Padaugėjo etatinių pedagogų, turinčių diplomuoto specialisto (nuo 63 iki 68) bei magistro (nuo 1 iki 4) diplomą. Tarp neetatinių padaugėjo turinčių aukštesniojo mokslo, bakalauro, magistro diplomus, kiek sumažėjo diplomuotų specialistų (nuo 186 iki 170) bei mokslo daktarų (nuo 14 iki 12). Dauguma – 85 proc. etatinių profesijos mokytojų – atestuoti.

Profesinio mokymo ir ugdymo programų rengimas ir vykdymas

Per 2002 metus **parengta 111** darbo rinkos profesinio mokymo programų. Iš jų **36** – naujos (12 – suteikiančių teisę atlikti konkrečius darbus ar funkcijas, 9 – pirmo bei 15 - antro lygio profesinę kvalifikaciją suteikiančių mokymo programų). Profesinę kvalifikaciją suteikiančios

mokymo programos (24) skirtos pramonės įmonėms (7), verslui (4), geležinkelio transportui (4), aplinkosaugai plėtoti (4) ir užimtumo didinimui kaime (2).

Bendradarbiaujant su VŠĮ mokymo centru “Mes esame“ parengtos 8 antro lygio profesinę kvalifikaciją suteikiančios mokymo programos, skirtos asmenims, turintiems intelekto sutrikimų.

Parengtos 2 distancinio mokymo programos “Maketavimas. PageMaker 6.5” bei “Kompiuterio vartojimo pagrindai“.

Įvertinant darbo rinkos poreikius, pertvarkytos 5 mokymo programos. Šiuo metu mokymo programos, išskyrus dvi, atitinka visus Darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus.

Metų pabaigoje valstybiniame Studijų ir mokymo programų registre buvo **įregistruotos 358** darbo rinkos profesinio mokymo programos, iš jų 183 pirmo bei 175 antro lygio. Dabartinė darbo rinkos profesinio mokymo programų įvairovė aprėpia visas ekonomines veiklas. Visos darbo rinkos profesinio mokymo programos suvestos ir tvarkomos kompiuterinėje duomenų bazėje.

2002 m. sparčiai augo neformalaus mokymo programų rengimas bei panaudojimas. Tą įtakoją patvirtinta “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo tvarka” bei “Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo programų sąvado nuostatai”. Per metus parengta ir į sąvadą įtraukta **60** mokymo programų, iš jų **27 skirtos ilgalaikiams bedarbiams**. Visos neformalaus mokymo programos suvestos ir tvarkomos kompiuterinėje duomenų bazėje.

2002 m. sparčiai rengti mokymo programų moduliai, ypač aktualūs bedarbių profesiniam mokymui, kaip galimybė lanksčiai priderinti mokymo programą prie turimos kompetencijos, atpiginti bei pagreitinti mokymą. Per metus **parengti 95** mokymo programų moduliai.

Iš parengtų mokymo modulių 8 yra metalo apdirbimo, 3 statybos, 23 - medienos apdirbimo, 13 - viešbučių, restoranų ir viešojo maitinimo, 10 – kirpėjų, 8 - padavėjų ir barmenų, 15 – dailiųjų amatų, 15 – verslo ir administravimo profesinių grupių. Pradėtas avalynės gamybos bei elektronikos ir automatikos profesinių grupių modulių struktūrų rengimas.

Mokymo programų rengimo klausimais buvo rengti seminarai, pasitarimai, konsultacijos.

Lietuvos profesijų klasifikatoriaus tvarkymas

Parengti ir patvirtinti LR profesijų klasifikatoriaus duomenų atnaujinimo ir naujų profesijų duomenų vertinimo ekspertų komisijos nuostatai bei paraiškos profesijai įregistruoti forma, sudaryta LR profesijų klasifikatoriaus duomenų atnaujinimo ir naujų profesijų duomenų vertinimo ekspertų komisija. Organizuotas šios komisijos darbas, rengta medžiaga posėdžiams.

Rengtos Profesijų klasifikatoriaus pataisos, kaupta informacija apie profesijas (užsiėmimus) darbo rinkoje bei atitinkami norminiai aktai, teiktos metodinės konsultacijos suinteresuotiems juridiniams (Statistikos departamentui, Lietuvos darbo biržai, kitoms valstybės institucijoms, įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, siekiančioms sukoduoti profesijas pagal LPK) ir fiziniams asmenims.

2002 m. rugsėjo mėnesį pradėjo veikti Lietuvos profesijų klasifikatoriaus (LPK) svetainė adresu www.darborinka.lt. Šioje svetainėje visi juridiniai ir fiziniai asmenys gali naudotis klasifikatoriaus duomenų baze vartotojams. Bazėje yra informacija apie LPK rengimą, patogi paieškos sistema, leidžianti susipažinti su profesijų sąrašu, profesijų grupių aprašais, joje taip pateikti teisės aktai, reglamentuojantys LPK steigimą, tvarkymą bei taikymą, Lietuvos Respublikos profesijų klasifikatoriaus duomenų atnaujinimo ir naujų profesijų duomenų vertinimo ekspertų komisijos darbą bei klasifikatoriaus duomenų registravimo tvarką. Be to svetainėje yra skyrius, skirtas profesijų klasifikatoriaus pakeitimams skelbti, kur vartotojas gali gauti ataskaitą apie visus LPK pakeitimus, atliktus per pasirinktą laikotarpį. Taip pat vartotojas gali susipažinti su paraiškos

profesijai įregistruoti forma bei jos pildymo instrukcija, parsisiųsti formą, o ateityje ir užpildyti ją internete. Visuomenė gali nuolat gauti informaciją apie profesijų klasifikatorių svetainės skyriuje “Konsultacijos On-Line“, LPK taikymo klausimai yra apžvelgiami skyriuje “Straipsniai“, o aktuali informacija skelbiama skyriuje “Skelbimai“. Svetainės dalyje “Ekspertų darbo grupė“ profesijų klasifikatoriaus ekspertų komisijos nariai gali operatyviai keisti informacija tarpusavyje.

Profesiografiniai darbai

Dalyvauta ES Leonardo da Vinči programos koordinavimo paramos fondo Lietuvoje Profesinio orientavimo išteklių informacinio centro projekte, ruošiant naują “Profesijos vadovas 2002” leidinį. Tuo tikslu dalyvauta tarptautinėje konferencijoje “Profesinis konsultavimas mokymosi visą gyvenimą kontekste” bei apskritojo stalo diskusijoje “Nacionalinių profesinio konsultavimo išteklių centrų vaidmuo profesinio konsultavimo plėtroje: lūkesčiai įvairiais lygmenimis – instituciniu, nacionaliniu, europiniu“. Leidinio pagrindinę dalį sudaro profesijų aprašai (darbo aprašymas, profesiniai gebėjimai, profesinės perspektyvos). Patikslinti ir papildyti 41 profesijos aprašai, naujai parengti 24 profesijų aprašai.

Kaupiama informacija apie profesijas esančias profesijų klasifikatoriuje. Aprašyta 500 profesijų. Profesijų aprašai vėliau bus perkelti į LPK kompiuterinę duomenų bazę.

Bendradarbiavimas su užsienio šalių partneriais, tarptautiniai projektai

Pasiruošimas stojimui į Europos Sąjungą, dalyvavimas tarptautiniuose projektuose buvo vienas prioritetinių praėjusių metų Tarybos veiklos barų. Tarptautinių partnerių tinklą papildė rimti ir patikimi partneriai iš ES valstybių, turintys didelę tarptautinių projektų vykdymo patirtį. Jų dėka Taryba gali dalyvauti stambiuose daugiašaliuose ES projektuose.

Vis dažniau Taryba bei jos padaliniai patys tampa projektų kontraktoriais ar daugiašalių projektų partneriais. Svarbus dalyvavimas Europos Sąjungos profesinio mokymo organizacijų veikloje. Jau trečius metus Taryba yra EUROREZO narys, dalyvauja bendruose projektuose su kitais šios organizacijos nariais.

Praėjusiais metais ypatingas dėmesys skirtas daugianacionaliniams nuotolinio (distancinio) mokymo projektams, sukaupusiems daugelio valstybių patirtį naudojant vieną populiariausių ir patogiausių šiuolaikinio mokymo formų. Šiuose projektuose dalyvauta kartu su stipriausiais Lietuvos distancinio mokymo institucijomis.

Viena iš prioritetinių ES darbo rinkos vystymo sričių – socialiai atskirtų visuomenės narių (ypač neįgalųjų) integravimas į darbo rinką, jų mokymas. Jiems skiriama daug tarptautinių projektų, apimančių ir distancinį mokymą – lengviausiai neįgaliesiems prieinamą mokymo formą. Svarbūs projektai, skirti specialistų, dirbančių su socialiai atskirtomis visuomenės grupėmis, mokymui bei kvalifikacijos kėlimui.

Vienas svarbiausių Lietuvos stojimo į ES sąlygų Ignalinos AE uždarymas. Uždarymo socialinių pasekmių prevencijos projektas – vienas svarbiausių 2002 m. darbų.

- Dalyvauta PHARE programos “Dvyniai” projekte “Pasirengimas vykdyti Europos užimtumo strategiją” (2001 – 2003 m.).

- Tęsiamas bendras Lietuvos – Nyderlandų karalystės projektas “Parama ilgalaikiams bedarbiams kuriant vietinius tinklus“. Projektą remia LDRMT ir programa MATRA (Nyderlandų karalystė), vykdomas trijuose miestuose – Panevėžyje, Klaipėdoje ir Alytuje.
- PHARE ACCESS projektas “Neįgalių moterų ir moterų globojančių asmenis su negalia reintegracija į darbo rinką“. Dalyvavo LDRMT, Vilniaus Žirmūnų DRMC, Klaipėdos DRMKT.
- Leonardo da Vinči mainų projektas “Kartu pasieksime daugiau” . Projekto tikslas- tobulinti darbuotojų dirbančių su neįgaliaisiais kvalifikaciją, tobulinti neįgaliųjų profesinį mokymą. Dalyvavo Vilniaus Žirmūnų DRMC.
- Leonardo da Vinči mainų projektas “ES šalių patirtis organizuojant mokinių profesinį praktinį mokymą įmonėse” . Dalyvavo Kauno Petrašiūnų DRMC.
- Leonardo da Vinči mainų projektas “Specialybės (apdaila ir mūras) užsienio kalbos mokymo ir mokymosi metodai, remiantis kitų šalių patirtimi. Dalyvavo Kauno Petrašiūnų DRMC.
- PHARE 2000 “Informacinių technologijų mokymas bedarbiams ir kitoms sunkiai besiintegruojančioms į darbo rinką Utenos regiono visuomenės grupėms bei žinių visuomenės vystymas Utenos regione”. Vilniaus Žirmūnų DRMC.
- PHARE 2000 “Darbo išteklių kokybės gerinimas ir verslumo ugdymas Utenos apskrityje”. Utenos DRMC.
- PHARE 2000 “Pastatų renovatorius”. Utenos DRMC.
- PHARE 2000 “Distancinio mokymo sistemos sukūrimas Utenos regione”. Dalyvauja Utenos DRMC.
- PHARE 2000 “Teorinio ir praktinio mokymosi integravimas Utenos regione. Dalyvauja Utenos DRMC.
- PHARE 2000 “Kvalifikuotų medienos apdirbimo specialistų rengimas darbo rinkai”. Panevėžio Šermukšnių DRMC.
- PHARE 2000 “Neįgaliųjų mokymas ir integracija į darbo rinką”. Klaipėdos DRMC
- PHARE 2000 “Verslininkystės skatinimas Klaipėdos – Tauragės regione”. Klaipėdos DRMC
- PHARE 2000 “Nuotolinio mokymo sistemos sukūrimas Klaipėdos – Tauragės Regione. Klaipėdos DRMC
- PHARE 2000 “Klaipėdos regiono verslo įmonių žmoniškųjų išteklių gebėjimų vystymas, didinant įmonių konkurencingumą ir gerinant verslo plėtros galimybes”. Dalyvauja Klaipėdos DRMC
- PHARE 2000 “Teorinio ir praktinio mokymosi integravimas Klaipėdos regione panaudojant netradicines verslo mokymo metodikas”. Dalyvauja Klaipėdos DRMC
- “Kompetencijos ugdymas darbo rinkos mokyme”. INTEGR programa. Bendras Suomijos, Estijos ir Lietuvos projektas, dalyvauja Klaipėdos DRMC.
- Suvirintojų mokymo klasės sukūrimas. Bendras Danijos darbo ministerijos ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projektas, dalyvavo Klaipėdos DRMC.
- PHARE SPF “ES metodų ir praktikų įsisavinimas bedarbystės ir verslo plėtros problemų kompleksiniam sprendimui”. Dalyvauja Šiaulių DRMKT.
- Leonardo da Vinči mainų projektas “Smulkaus verslo įmonės organizavimas”. Dalyvauja Šiaulių DRMKT.

- Tęsiamas Socrates/Gruntvig 2 projektas “Suaugusiųjų motyvavimo mokytis strategijos: integruojant Rytų, Centrinės ir Vakarų Europos patirtį. Dalyvauja Alytaus DRMKT.
- SOCRATES/GRUNGVIG. “Socialinio švietimo intervencinio projekto planavimo pagrindai suaugusiems kaimo vietovėse”(DELOE), projektas, skirtas socialiai atskirtoms moterims Skuodo Rajone. Dalyvauja Klaipėdos DRMKT.
- SOCRATES/GRUNDVIG 1 “Bendradarbiavimo modeliai imigrantų konsultavime (MOSAİK). Dalyvauja Klaipėdos DRMKT.
- Tęsiamas Leonardo da Vinči “Daugianacionalinio profesinio mokymo technologijos tobulinimas suvirinimo srityje”. Dalyvauja Klaipėdos DRMKT .
- PHARE ACCESS “Socialinės įmonės modelio sukūrimas”. Dalyvauja LDRMT.
- Leonardo da Vinči bandomasis projektas “Profsąjungos, kaip tarpinė organizacija padedanti siekti pagrindinių įgūdžių tobulinimo”. Dalyvauja LDRMT.
- Leonardo da Vinči bandomasis projektas “Aplinkosauginis mokymas Europoje”. Dalyvauja LDRMT.
- 2002 m. baigtas vykdyti bendras SADM ir Danijos darbo ministerijos projektas “Integruota aplinkosauginė parama Baltijos regiono sektoriui – Aplinka, Užimtumas ir Švietimas, 1999 – 2001: Aplinkosaugos aspektų stiprinimas profesiniame mokyme ir nedarbo mažinimo priemonės Lietuvoje “. Dalyvauja LDRMT.

Visagino verslo kompetencijos centras

Viena iš Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sąlygų – stambiausios Rytų Europoje Ignalinos atominės jėgainės uždarymas. Siekiant sušvelninti uždarymo socialines pasekmes **2002 m. įkurtas Visagino verslo kompetencijos centras (VVKC)** – suaugusiųjų mokymo institucija, kurios kūrimą finansavo PHARE 2000 programa. VVKC bendradarbiauja su daugeliu ES suaugusiųjų mokymo institucijų, Norvegijos įmone SYSLAB.

VVKC 6 mėnesių mokymo kurso tikslas padidinti besimokančiųjų galimybes rasti darbą ir įsidarbinti, sukurti savo verslą bei jį sėkmingai vystyti. Kursą sudaro:

- **Paskaitų, mokymo seminarų ir pratybų programa:**
 - informacinės technologijos
 - verslo pagrindai
 - buhalterinė apskaita
 - marketingo vadyba
 - finansų ir mokesčių apskaitos mokymas
 - eksporto-importo procedūros
 - kaimo turizmo specializacija
- **Verslo praktinė mokymo firma.** Tai pirminė verslo mokykla, kurioje besimokantieji savarankiškai mokosi imituodami personalo, pirkimų – pardavimų vadybininkų, finansų skyrių darbuotojų funkcijas
- **SYSLAB praktinė firma.** Šios įmonės tikslas ir mokymo metodikos akcentas – tampraus bendradarbiavimo su regiono žmonėmis ir įmonėmis užmezgimas. Įgytas žinias ir įgūdžius besimokantieji pritaikys SYSLAB įmonėje. Jie atliks praktiką regiono įmonėse ir firmose, darys rinkos analizę, įmonių veiklos analizę, rengs verslo projektus.

Integracija į Europos Sąjungą

- Parengta profesinės kvalifikacijos vertinimo ir pripažinimo koordinacinės komisijos prie SADM veiklos ataskaita už 2001 metus bei darbo planas 2002 metams.
- Parengti pasiūlymai SADM dėl Lietuvos pasirengimo narystei ES programos (NAPP), teisės derinimo priemonių ir Acquis įgyvendinimo priemonių 2002 metų planų.
- Parengta ataskaita SADM dėl vykdytos visuomenės informavimo veiklos 2001 m., parengta informacija apie visuomenės informavimą 2002 m. sektoriuje “Laisvas asmenų judėjimas” bei ataskaita Europos komitetui prie LRV dėl vykdytos visuomenės informavimo veiklos 2001 m.
- Parengti pasiūlymai SADM dėl “Sevilijos plano”.
- Surengtos konsultacijos - seminaras su TAIEX ekspertu iš Austrijos W.Lentsch. Seminare buvo aptartos bendrosios sistemos direktyvų 89/48/EEC, 92/51/EEC, 99/42/EC taikymo teorija ir praktika. Suorganizuotas seminaras Lietuvos architektų sąjungoje dėl ES architektų direktyvos 85/394/EEC nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę.
- Surengtas seminaras kompetentingų institucijų specialistams, dirbantiems profesinės kvalifikacijos pripažinimo srityje “Profesinės kvalifikacijos pripažinimo praktika”.
- Suorganizuotas Profesines kvalifikacijos vertinimo ir pripažinimo koordinacinės komisijos prie SADM išplėstinis posėdis, kuriame dalyvavo visų suinteresuotų ministerijų atstovai.
- Parengti derybinio skyriaus “Laisvas asmenų judėjimas” ES teisės aktų techninės adaptacijos 92/51/EEC priedai.
- SADM pateikti siūlymai dėl atnaujintų Teisės derinimo priemonių ir Acquis įgyvendinimo priemonių 2003 metams planų projektų.
- Atlikta nepilnai perkeltų ES teisės aktų derybiniuose skyriuose “Laisvas asmenų judėjimas ir “Laisvė teikti paslaugas“ analizė ir pateikta informacija SADM bei Europos komitetui prie LR Vyriausybės.
- Parengtos bendrosios sistemos direktyvų “perkėlimo lentelės“ (“transposition tables“). Pagal kiekvieną direktyvų straipsnį perkeltos Lietuvos teisės aktų normos, atitinkančios minėtų ES teisės aktų nuostatas.
- Parengta ir pateikta informacija Europos Komisijos Vidaus rinkos komiteto ekspertų posėdžiui dėl Lietuvos pažangos profesinių kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo srityje.
- Dalyvauta Briuselyje surengtame ES ir šalių kandidačių profesinės kvalifikacijos pripažinimo koordinatorių pasitarime, kuriame buvo aptartos profesinio pripažinimo problemos bei naujausi ES siūlymai ir rekomendacijos.
- Parengta medžiaga leidiniams “Profesinės kvalifikacijos pripažinimas Europos Sąjungoje ir Lietuvoje“ ir “Europos Sąjungos profesinės kvalifikacijos pripažinimo sektorinės direktyvos“. Leidiniai parengti vykdant Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programą. Leidiniuose pateikta Lietuvos ir ES profesinės kvalifikacijos pripažinimo sistemų analizė pagal bendrosios sistemos ir specialiąsias direktyvas, direktyvų tekstai, reglamentuojamų profesijų sąrašai, kompetentingų institucijų sąrašai ir adresai.
- Vykdant svarbiausiųjų pasirengimo narystei ES darbų (LPNP priemonių), siekiant pasiekti tinkamos pažangos derybose dėl narystės ES Ispanijos pirmininkavimo laikotarpiu, planą parengta Europos komitetui prie LR Vyriausybės pirminė ataskaita “Apie profesinių kvalifikacijų, įgytų iki jų harmonizavimo su ES reikalavimais, atitikimą ES direktyvų nuostatom“, kurioje pateikta ES ir Lietuvos profesinių kvalifikacijų vertinimo ir

pripažinimo lyginamoji analizė pagal specialiąsias profesinių kvalifikacijų pripažinimo direktyvas. Išskirtini keturi sektoriai, kuriems taikomos specialios direktyvos: sveikatos priežiūra, veterinarija, architektūra ir teisė. Taikant specialiąsias direktyvas lyginamas studijų turinys. Architektūros ir teisės sričių direktyvos nenumato derinti studijų turinio, todėl nesudaroma prielaidų automatiškai pripažinti kvalifikaciją. Kitos profesinės kvalifikacijos, kurios yra vertinamos ir pripažįstamos pagal bendrąją profesinių kvalifikacijų pripažinimo sistemą, kuri negarantuoja automatiško profesinių kvalifikacijų pripažinimo, ataskaitoje neanalizuojamos. Rengiant ataskaitą buvo panaudoti ES dokumentai, Lietuvos teisės aktai, reglamentuojantys profesinių kvalifikacijų pripažinimą, kompetentingų institucijų pateikta informacija bei specialistų, dirbančių profesinių kvalifikacijų pripažinimo srityje pasiūlymai.

Mokymo, metodinių ir informacinių priemonių rengimas

Per metus išplatinta 5,2 tūkst. mokymo priemonių bei kitų leidinių. Visos mokymo įstaigos, turinčios leidimus mokyti pagal darbo rinkos profesinio mokymo programas nuolat informuotos apie galimybę įsigyti mokymo priemones.

Išleistos 3 mokymo priemonės pagal modulinio mokymo programas – *“Augalai – pagrindiniai puokščių ir kompozicijų sudaromieji elementai”* (floristikos ir floristinio dizaino mokymui), *“Dekoratyvinė kosmetika – Bendros žinios apie kosmetiką. Odos tipologija. Kosmetinės procedūros ir priemonės”* (kosmetiko mokymui), *“Medienos apdirbimas – Vienvėrių langų gamyba. Įsprūdinių durų gamyba”* (stalių mokymui), 1 kompaktinis diskas – *“Automobilių stabdžių sistema”* (automechanikų mokymui).

Išleisti 4 informaciniai leidiniai – *“Profesinės kvalifikacijos pripažinimas Lietuvoje ir Europos Sąjungos šalyse”* ir *“Europos Sąjungos profesinės kvalifikacijos pripažinimo sektorinės direktyvos”*, skirti visiems Lietuvos gyventojams besidomintiems Lietuvos integracija į Europos Sąjungą bei *“Kaip geriau pasirinkti profesiją? Kur ir kokias profesijas įgyti per palyginti trumpą laiką? Naudingi patarimai ieškantiems darbo”* ir *“Beveik šimtas profesijų Jums”*, skirti ieškantiems darbo, norint įgyti ar pakeisti profesiją, nežinantiems, ką toliau veikti.

Įsigyta 13 Pozicijų psichologinės metodinės medžiagos bei 5 pozicijų mokymo žurnalai, leisti bei platinti pažymėjimų blankai, mokymo apskaitos žurnalai ir kiti mokymo organizavimui ir vykdymui reikalingi dokumentai.

Informacinės sistemos vystymas

2002 metai buvo reikšmingi Tarnybos informacinės sistemos vystymui. Parengti reikalavimai, techninės užduotys (specifikacijos) bei sukurtos “Lietuvos profesijų klasifikatoriaus” bei “Neformalaus mokymo programų” kompiuterinės duomenų bazės. Parengti reikalavimai, techninės užduotys (specifikacijos) bei pradėtos kurti “Konsultuojamųjų” bei “Besimokančiųjų” apskaitos ir analizės duomenų bazės. Jų įdiegimas bus svarbus žingsnis vystant Tarnybos valdymo ir monitoringo sistemą bei tobulinant darbo organizavimą.

Vykdamas SADM ir ŠMM 2002 m. gegužės 8 d. įsakymą Nr.61-824 “Dėl darbo grupės sudarymo nacionaliniam kvalifikacijų informacijos centrui įsteigti” bei atsižvelgiant į Europos Parlamento, Europos Tarybos 2001 m. liepos 10 d. rekomendaciją “Dėl studentų, besimokančių asmenų, mokytojų mobilumo” ir siekiant, kad informacija apie visų lygmenų išsilavinimą, kvalifikacijas būtų geriau prieinama, buvo kaupiami ir apibendrinami pasiūlymai ir

rekomendacijos, kurie pateikti SADM bei ŠMM dėl “Nacionalinio kvalifikacijų informacijos centro” įsteigimo Lietuvoje.

Šis tinklas apima ES šalis, EEB šalis bei asocijuotas šalis nares. Lietuvai integruojantis į ES taip pat labai svarbu įsteigti analogišką centrą, keičiantis informacija apie visų lygmenų išsilavinimą, esamas kvalifikacijas, kvalifikacijų pažymėjimus ir jų priedus, profesinių kvalifikacijų pripažinimą, teikiamas mokymo paslaugas ir kitas mokymosi galimybes. Nacionalinis kvalifikacijų centras tuo pačiu padidintų ir asmenų, siekiančių įsidarbinti, galimybes. Toks centras atitiktų Europos Komisijos ir CEDFOP keliamus tikslus ir uždavinius bei paspartintų Lietuvos įsijungimą į Europos informacijos teikimo centrų tinklą.

Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba, jos teritoriniai padaliniai, darbo rinkos mokymo centrai glaudžiai bendradarbiauja su įvairiomis valstybinėmis institucijomis (ŠMM, ŽŪM, Lietuvos darbo birža, Valstybinė darbo inspekcija, Profesinio mokymo metodikos centras, apskričių administracijos, savivaldybės ir kt.), darbdavių organizacijomis (Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos verslo darbdavių konfederacija, Lietuvos statybininkų asociacija, Lietuvos lengvosios pramonės įmonių asociacija ir kt.), Prekybos, pramonės ir amatų rūmais, profesinėmis asociacijomis (vairuotojų rengimo, viešbučių ir restoranų, turizmo, kirpėjų ir kosmetologų ir kt.), profesinio mokymo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, draugijomis.

2002 metais pasirašyti bendradarbiavimo susitarimai su Vilniaus ir Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmais norminių aktų, mokymo programų rengimo ir derinimo srityje.

Darbo rinkos tyrimai

2002 metais Tarnyba organizavo dviejų tyrimų vykdymą – “Suaugusiųjų profesinio mokymo socialinio efektyvumo įvertinimas” bei “Suaugusiųjų profesinio mokymo poreikio ir efektyvumo Lietuvoje tyrimas”.

Pirmojo tyrimo tikslas – bedarbių apklausos pagrindu įvertinti darbo rinkos profesinio mokymo socialinį efektyvumą (įvertinant įsidarbinimo, karjeros, darbo užmokesčio ir kt. rezultatus) bei parengti rekomendacijas jam didinti. Tyrimo metu apklausta 716 žmonių, iš kurių 360 nedalyvavo darbo rinkos profesiniame mokyme bei 356 – dalyvavo mokyme.

Antrojo tyrimo tikslas – darbdavių apklausos pagrindu įvertinti suaugusiųjų profesinio mokymo poreikį šalyje, atskirose ekonominėse veiklose, išanalizuoti mokymo įstaigų veiklos efektyvumą ir parengti rekomendacijas jo didinimui. Apklausta 1013 darbdavių visose ekonominėse veiklose.

Ryšiai su visuomene

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba, kryptingai dirbdama su žiniasklaida, rūpinasi, kad kiekvieną darbo rinkos dalyvį laiku pasiektų informacija apie Tarnybos, teritorinių darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybų bei darbo rinkos mokymo centrų veiklą, jų vaidmenį integruojant žmones į darbo rinką - suaugusiųjų, visų pirma bedarbių, profesinį rengimą, kvalifikacijos tobulinimą, suaugusiųjų ir moksleivių profesinį konsultavimą.

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos ir jai pavaldžių įstaigų darbas buvo išsamiai atspindimas spaudoje, per radiją bei televiziją.

Pagrindiniai šalies dienraščiai ir žurnalai išspausdino 20 straipsnių apie darbo rinkos mokymo centrų veiklą, jų plėtros kryptis, profesinį darbo jėgos parengimą, mokymo ir mokymosi procesą, persikvalifikavimo ir įsidarbinimo galimybes. 10 straipsnių parašė regiono spauda, propaguodama centrų naujoves ir paslaugas. Parodytos 26 laidos (siužetai, interviu, diskusijos tiesioginiame eteri) pasakojo apie mokymo centrus, kurių pagrindinis tikslas - rengti aukštos kvalifikacijos specialistus, gebančius konkuruoti darbo rinkoje.

Informaciją buvo teikiama apie teritorinių darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybų veiklą. Stambiausi šalies dienraščiai ir savaitraščiai parašė 8 analitinius straipsnius apie tarptautinius projektus, psichologines, profesines konsultacijas, naujas programas, skirtas ilgalaikių bedarbių aktyvinimui. Miesto ir regiono laikraščiai išspausdino 23 straipsnius apie individualaus ir grupinio konsultavimo praktiką, psichologų darbą įkalinimo įstaigose, teritorinių tarnybų veiklos organizavimo pasiekimus bei kitas temas. 4 straipsniai paskelbti užsienio spaudoje – Latvijoje ir Ispanijoje - skirti Klaipėdos darbo rinkos mokymo ir konsultavimo tarnybos patirties pristatymui. 13 kartų pasinaudota įvairių televizijų paslaugomis, 2 kartus radijo eteriu.

Informacijos sklaida buvo organizuojama įvairias lygiais – radijas, televizija, spauda, elektroninis informacinis biuletėnis, interneto svetainė, konferencijos, seminarai, „Litexpo“ rūmų ir kitos parodos, susitikimai bendro lavinimo mokyklose, darbo biržose, įmonėse ir organizacijose, atvirų durų dienos, informaciniai lankstinukai.

Tarnybos vadovai arba jų įgalioti asmenys dalyvavo populiariose tiesioginio eterio televizijos laidose – „Eurogražoje“, „Koridoje“. Svarbiausias aktualijas, padedančias spręsti ilgalaikio nedarbo, gebėjimo prisitaikyti darbo rinkoje ir kitas užimtumo problemas jie dėstė įvairių televizijų žiūrovams: Vilniaus krašto televizijos 11 kanalo, „Baltikum“ televizijos, Lietuvos nacionalinės televizijos bei jos Kauno ir Klaipėdos padalinių, Vakarų Lietuvos televizijos. Darbo rinkos mokymo sistemos darbuotojai daug bendravo su „Žinių“ radijo, Lietuvos nacionalinio radijo pirmosios ir antrosios programos laidų klausytojais.

Šiais metais Tarnybos direktoriaus, teritorinių tarnybų bei mokymo centrų vadovų pasisakymai spausdinti „Respublikos“, „Lietuvos aidas“, „Lietuvos žinių“, „Valstiečių laikraščio“, „Bičiulystės“, „Kurier Wilenski“, „Veido“, „Dialogo“, „Mokslo ir technikos“, „Ieva – Bazar“, „Kauno dienos“, „Klaipėdos“, „Alytaus naujienų“, „Panevėžio balsas“, „Šiaulių naujienų“, „Utenos apskrities žinių“ puslapiuose.

Svarbiausios metų temos – nedarbas ir priemonės jo mažinimui, pagalbą ilgalaikiams bedarbiams kuriant vietinius įdarbinimo tinklus, Darbo galimybių centrų kūrimas, darbdavių dalyvavimas profesinio mokymo veikloje, profesinio pasirengimo ir darbo patirties svarba įveikiant nedarbą, diskusijos, kaip greičiau integruoti bedarbių į darbo rinką, ką daryti, kad turėtum darbo vietą, ilgesnį laiką nedirbančio žmogaus problemos, darbo rinkos analizė, tendencijos, nuotolinis mokymas ir jo privalumai bei daugelis kitų.

Reklama

Lietuvos darbo rinkos tarnybos reklama buvo siekiama pristatyti gyventojams visą darbo rinkos mokymo ir konsultavimo sistemą, jos tikslus, paslaugas, funkcijas bei uždavinius. Informacija teikta į daugelį šalies mastu leidžiamų leidinių bei katalogų – „Lietuvos Respublikos administracija 2003“, „Kas yra kas Vilniaus apskrityje“, „Visa Lietuva 2003“, „Vilniaus apskrities telefonų knyga 2003“, „Mūsų Lietuva 2003“, „Lietuvos įmonių katalogas 2003“, „Valstybės tarnautojo kalendorius 2003“, „Oficialusis Vilnius 2003“, „Kontaktas! Vilniaus apskritis, Utenos

apskritis 2003“, “Kur mokytis 2003“. Buvo teikiama informacija telefono linijoms “Info Media 1588“, “Televerslas 1666“, “Findeksa 118“. Išleista reklaminių leidinių.

DRMC bei TDRMKT informuoja apie savo veiklą, organizuojamus kursus (mokymo centrai) laikraščiuose, dienraščiuose, radijuje, televizijoje, internete, telefoninės informacijos linijose, teikia informaciją leidiniams ir katalogams, leidžia reklaminius leidinius.

Finansinė ataskaita

2002 m. tarnybų socialinio draudimo biudžeto užimtumo fondo išlaidų sąmata patvirtinta 7395 tūkst. Lt. Finansavimo gauta 7371 tūkst. Lt, arba 99,7 proc. sąmatoje patvirtintos sumos.

Per 2002 metus, įskaitant 2001 m. likutį, panaudota 7562,7 tūkst. Lt, iš jų 6841,1 tūkst. Lt tarnybų veiklai ir vystymui, 575,6 tūkst. Lt tarptautinių projektų vykdymui ir 146 tūkst. Lt moksliniams tyrimams.

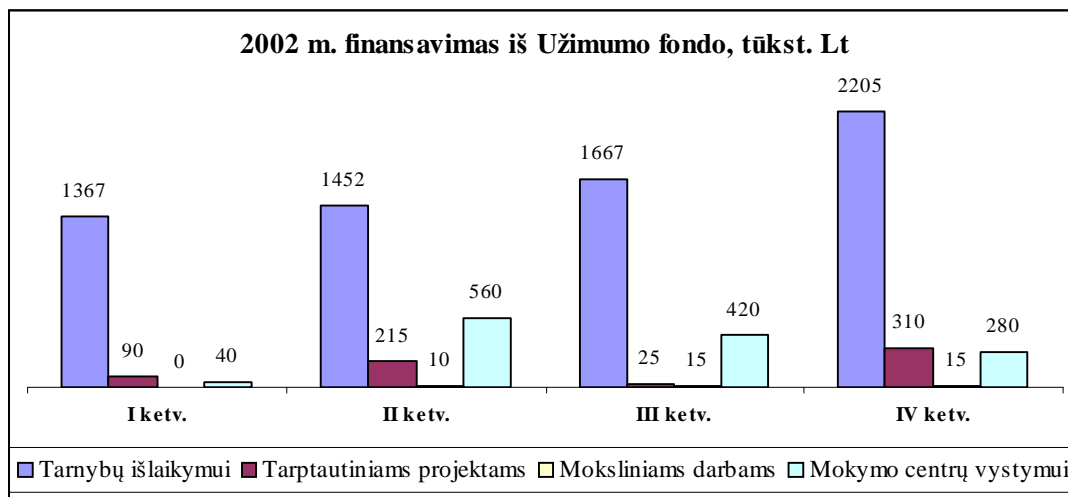
Respublikinės tarnybos išlaidymui išleista 2605,2 tūkst. Lt, iš jų 1228,1 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 7,9 tūkst. Lt apšildymui, 65,8 ryšiams, 33,2 tūkst. Lt transporto išlaidymui, 123,2 tūkst. Lt ūkio ir kanceliarijos prekėms, 18,6 tūkst. Lt komandiruotėms, 133 tūkst. Lt remontui ir 446,7 tūkst. Lt kitoms išlaidoms (leidybai, reklamai, autorinėms sutartims ir kt.), 106,3 tūkst. Lt pagrindinių priemonių įsigijimui. Bendriems su užsieniu projektams finansuoti panaudota 525,9 tūkst. Lt., moksliniams tyrimams finansuoti-146 tūkst. Lt.

Teritorinių tarnybų išlaidymui išleista 4235,9 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 1849,9 tūkst. Lt, 15,2 tūkst. Lt apšildymui, 95,6 tūkst. Lt ryšiams, 46,5 tūkst. Lt transportui, 84,6 tūkst. Lt ūkio ir kanceliarijos prekėms, 31,8 tūkst. Lt komandiruotėms, 1105,5 tūkst. Lt remontui ir 107,4 tūkst. Lt kitoms išlaidoms, pagrindinių priemonių įsigijimui – 239,3 tūkst. Lt, tarptautiniams projektams vykdyti - 49,7 tūkst. Lt.

Tarnyba vykde jaunų asmenų, karių ir bausmę atliekančių asmenų profesinį orientavimą ir nuteistųjų bei grįžusių iš karamojo kalnimo vietų psichologinę rehabilitaciją. Šiems tikslams iš valstybės biudžeto gauta 290 tūkst. Lt.

Už 25 tūkst. Lt nupirka kompiuterinės technikos, 265 tūkst. Lt panaudota karių ir kalinių profesiniam orientavimui ir psichologiniam konsultavimui.

Darbo rinkos mokymo centrų profesinio mokymo materialinės bazės stiprinimo priemonėms planuota 1300 tūkst. Lt. Panaudota 565 tūkst. Lt patalpų remontui ir 679 tūkst. Lt materialinės bazės stiprinimui, įrangos įsigijimui.

Darbo rinkos profesinio mokymo ir konsultavimo rezultatai

	Rezultatai		Pokytis
	2001 m.	2002 m.	+ -
Asmenų, kuriems suteiktos tarnybos paslaugos, skaičius	74920	83915	+8995
<i>Konsultuota</i>	57799	65333	+7534
Bedarbių	40896	48106	+7210
Dirbančiųjų	1753	2415	+662
Moksleivių	13738	13166	-572
Moksleivių tėvų, pedagogų	1412	1646	+234
Jaunimo	15289	14797	-492
Ilgalaikių bedarbių	11342	16934	+5592
Turinčių nepaklausią profesiją	9567	9418	-149
Socialiai pažeidžiamų	6840	8048	+1208
Neįgaliųjų	567	692	+125
Individualiai konsultuota	29578	32769	+3191
Konsultuota grupėse	28221	32564	+4343
<i>Apmokyta</i>	17121	18582	+1461
Bedarbių	6932	8222	+1290
Nekvalifikuoto jaunimo	2634	3010	+376
Ilgalaikių bedarbių	1546	1897	+351
Neįgaliųjų	23	18	-5
Turinčių nepaklausią profesiją	2729	3297	+568
Darbdavių nukreiptų asmenų	6927	6652	-275
Savo iniciatyva atvykusių	3262	3708	+446
Profesinis rengimas ir perkvalifikavimas	9741	11146	+1405
Bedarbių	5928	6641	+713
Darbdavių nukreiptų asmenų	2022	2095	+73
Savo iniciatyva atvykusių	1791	2410	+619
Kvalifikacijos tobulinimas	7380	7436	+56
Bedarbių	1004	1581	+577
Darbdavių nukreiptų asmenų	4905	4557	-348
Savo iniciatyva atvykusių	1471	1298	-173